Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ★ ШОАТТА, 16 ДЕКАБРЬ, 1989 ШУ. ★ № 150 (7808). ★ Мах 3 кеп.

СОВЕТСКИ ХАЛКЪАГА

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета Кхайкарал

1989 шера 9 декабре КПСС ЦК пленума тIайийцад

Новкъостий! Республиканскин моттигIашкарчен Советашка хургдолча хоржамашта гаргакхаьчаб мохк. Уж чакхдахаро белгалъергъя политически реформа керда этап, цунца Советашка керда хIама кхоачаргда, халкъа Iаьдала бIарчча система хьаергья, 1985 шера апреле парте дIайолаьча перестройко лийрхIарех цаI кхоачашхургда.

ЦIенхаштта лард а елла гаргайодаш я советски общество хоржамашта — теоре меттел, хIанз-м перестройка практике а.

Общество хувцаеннай, хувцалуш воагIа гражданск сагал, ше лоархIаме хилар перестройко юхахьаленна вола саг а. Нах шоаех тешам болаш боагIа. Кхы юха а йоагIаргйоацаш дIаьякхай «винтикий» ха — биззача наьха хьатIакхаьчай. Хьакъалаш, таланташ паргIатта шоайла яхье ювлара хьалаш хьакхолл, кхоллама никъ хьабийлаб. Къахьегамен дукхача хьисапен ерзаш латт социализма юхь.

Реформа хьалхарча этапо, СССР халкъа депутатий съездо, СССР Лакхехьарча Совета балхо хьадаьд мехка кхыйола политически деррига а гуччахьа. Дискуссешна пачхьалкхен гIулакхашца гражданаш чIоаггIа хьашт долаш хилара хьал. Решенеш тIаэцача дукха а варианташ, общественнии Iилмани экспертизо а тIахьожамо а актуальни проблемаш оптимальни ювцилга Iалашду.

Адамий гIулакхаш, хьал-да тийша да экономикахи духовни сферахи, вай чурчен дуни халкъашта юкъерчен политиках. 1990 шерарча планен бюджетен экономически политика цIенхаштта тIаерзаьй я сага эшаращта. Дийнлуш йоагIа общественни уйла, цун Iоткъамца дохаш латт тишденна догмаш. Сеца лаьттачара хьайнад Iилма, культура, образовани. Хувцалуш доагIа гласностей, кепайоазон кортамукъалени маIан. ДукхагIча дакъе перестройка бахьан долаш воашта гонахьарча дуненга вай кхыча бIаргашца хьийжа ца Iеш, дуне а кхыча тайпара — бокхача тешамцеи кхетамцен — хьеж вайга.

Этта хьал цхьалха хетийта гIертац КПСС ЦК. Из драматични да. Къаьнадар дохадеш латт, хала тIаэц кердадар. Iоткъам бу дефицито, рынка баланс телха хиларо. Забастовкаша, къамашта юкъерча довнаша ситIара йоах общество. Перестройкана эгтара низкъалагIа йола ха я ер. Цунах вай тIехдоале — урхе йоаккхаргья вай. Ца доале — тIехьашкахьа, мухалегIа юхачугIоргда.

Мехка укх чоалханеча хана, КПСС ЦК-с бехктокхам мабарра кхета а беш, дIакхайкаду: партен паччахьалкхени кулгалдечар цхьаккха а этта хьал ца гуш вац. Из цIенхаштта хилар дизза кхетадарца цхьана, цар кхетаду дика йоацаш йола тенденцеш эшае таро лургйола гIулакхаш тIаэцен де дезараш ден дезаш хилар. Ший аргIанарча съезда накъайодаш йолча партена ший цертера декхар хет мохк тахарнарча халача хьалера сихагIа хьалбоаккхилга. Иштта я хоржамашта хьалхарча КПСС программа керттера пункт. Цудухьа парте хIара харжархочунга, патриотага кхайкарал ду: хьаллаца из цу даькъе, мамогген хаьддан гIоде хьалхашка оттадаь къаманъюкъара де лерхIараш кхоачащдара.

Новкъостий! Перестройка чакхйоаккхаше, кIезиг-дукха еш латт политически система реформа, правовой социалистически пачхьалкхен лардаш йохкаш латт. ДIахо а хьалъюзаш йоагIа, царех дукккхадараш новаторски маIан долаш, социалистически демократи кердача лагIа тIа йоаккхаш долча законий пакет.

Дукккача шерашка денз хьадена хинна саг Iаьдалах хийравоахилга дIадоаккхилга — из да политически реформа маIан. Тахан эгтара бехктокхамегIчарех цхьан этапа тIа йоалаш я из: пачхьалкхен Iаьдала лакхерча этажашка керда политически механизмаш хьаяь маьллинге, республиканскин моттигашкарчен боарамашкара политически механизм эргаяккха тоаергья. Лохера звеньяш шоай лоIамагIен правомочнии хилар — перестройка чIоаггIа сихъярга, из шерагIен кIоаргагIен дIаяржарга бода никъ.

Духхьал составага диллача Iаьдала керда органаш хержа ца Iеш, шоай чулоацамага, декхарашка, балха стилага диллача Iаьдала керда органаш харжа еза хоржамашка. Деррига боарамагIарча Советашка, моттигерча управлене органашка хиланза яргIйоаца бокъонаш, финансови, материальни ресурсаш кхачарал совгIа, шоай регионаш экономически социальнии дегIахувлара бизза бехктокхам тIабуж царна. Кердача хьалашка хIанз цхьанне а таро хургьяц таккхача вагIа, ший полномочеш а харжархошта хьалхашкара ший декхараш а кхыбарашта дIатIадехка.

Политически реформа юкъарча контексте партена чухь а перестройка еш я. Шийга йоагIаш йоацача боахама, административни функцеех мукъа а йоалаш, КПСС-о ший низ тIаухийт перестройка политика кIоаргъяра, къовсам лоаттабу из политика халкъо тIанийца ца Iеш, хьинаре хьаллаьца а вахаре лоарзагIа ца йоалаш чакхйоахаш а хилийтара тIехьа.

Парти кердаяккхари общество кердаяккхари шоайла вIаши дувзаденна да! Ше цIенлуш йоагIача процессе ший идейнии нравственнии оагIонаш юхаметтаоттаю КПСС-о. ЮхатIехьашкахьа даькккад бакъдар монопольни лархIа гIерташ хинна хилар, компромиссаши кхыча тайпара уйлен тIа па эцаш хилар. Парти хьайийлла я диалоган партнерстваней, социалистически ларда тIа долча дерригача общественни боламашца, объедненешцен группашцен корта бола гIулакхаш леладара.

Цунца цхьана общества оагIорахьара дегIадена цунгара дIадехараш хиланза даргдоацар санна тIа а эцаш, нийсхонца еш йола критика кхета а еш, парте хоадам боллаш юхадетт ший сий доаде, шийнен халкъан юкъе юкъ йолла гIертилга. Революционни хувцамий ларда тIа мехка социальни стабильность Iалашъяра, хьашташта гармонизаци еча, аьттехьара а аьрдехьара а экстремизм, национализми шовинизми хоадам боллаш юхатохара, Советски социалистически пачхьалкхен цхьоагIо лораяра тIадерзадаь мел дар деш хургья из.

Оаха кхайкарал ду коммунисташка — халкъа депутаталла кандидаташка. Шун долаш да халкъа хьалхашка отчет яра, позитивни хувцамашка хьежжа наха могаде хIама — перестройко Iоаьяча опытон хоржамашта хьалхарча КПСС платформасен цу гIулакха эшаш йола кIийле хьаю. Парте хьахьекхад, ше лелаер духхьал шийна болча аьттонна е конъюнктурни политически расчет йоацилга, халкъа хьаштий йоакхо е ше гIертилга, вай хано хьалхашка оттадаьчунна, общества ирагIа йолча хьашташта жоп дала могаргдолаш ше йолга. Цу политически позицешкара доагIаш хила деза майрра а гуччахьа а моллагIа дискусси е, харжархошца диалог е кийча хилар.

Новкъостий! Керттера дош — кердаяьккха социализм хилар е ца хилар — эггара хьалха къестаду социально-экономически даькъе. Укхаза вай довл кIоарггача хувцамий новкъа, айхха гаргадаьхкад экономически реформас де лерхIача керттерчунна — социалистически доалахьен формаш эргаьхьа тоаярга. Доалахьенах, лаьттах, арендахи кхыдолчен законий ларда тIа завода, шахта, ферма бокъонца вола да а хинна дIаоттаргья къахьегама коллектив, цо кердача тайпара кхетабергба ший лоархIам, бехктокхам. Вай интеллигенцега дIакхоачаргья керда техника, керда идеяш хьакхолларий хьал овлангара хувцаргдола интеллектуальни доалахье хиларах йола бокъо.

Парти мутIахьа я экономикана радикальни социальни переориентаци яра, социальни дакъана кулгалделга мамогга дукхагIа республиканск органашкен моттигашкарча Советашкен хилийтара. КПСС социальни политика тIаерзаьль я дерригача ноахалашта, халкъа боахама ерригача регионий отраслей къахьегамхошта эшарашта. Социальни дакъа дегIадоаладаран цунна эшараштен 1990 шера дIахьожадергда къаман доходах 87 процент гаргадар.

Парте цахаддаш дIадех потребительски рынок лерхIа йоаккхалга, финансаш, ахчан обращени тоаелга, бераш долча дезалий, студентий, дешархой материальни хьал тоаделга. Къахьегамхой, пенсионерий, кIезига алапеш долча наьха доходаш инфляцех лораяь хила еза. Хоржамаш долча шера 25 миллион совгIа болча кIезига Iалашбаьча наьха пенсеш, пособеши льготаши тIаккхетаргья. Парте инициативагIа юхаметтаоттаеш латт социальни нийсхо, дIайоах ца йоагIаш йола привилегеш. Иштта белгалдаь а чакхдоахаш а да халкъа образовани, унахцIено лораелга, экологи лораелга дегIадоаладара тIадерзадаь доккхий хIамаш.

Парти тIехьа я биззача къахьегама индивидуальнии кооперативнии балха. Амма, вай цахаддаш къовсам лоаттабергба къайлагIарча экономикаца, спекуляцеца, халонаш тIа гIолла шоашта аьттув а лехаш, зе дерашца. Парте хьаллоац социальни нийсхо, амма, из духьала я социальни иждивенствана. Укхаза эффективни регулятор а хинна дIаотта тIахьийха я цаIйола налогови система. Хьем боацаш из хьаелга таханарча дено дIадехарех цаI да. Халкъа хьал-таро телхаеш, кердадовлара процессаш юхатетташ дола дисциплина лохъялар, боахама лерттIа доал ца дар дIадаржар хIаман бала ца кхачар, шоай декхараш тIагIоллара кхоачашдар бахьан долаш къахьегамхоша е йоагIаш сагото еш хилар кхета а ду, из деррига а хоадам боллаш дIадаккха дезаш а лерхI КПСС ЦК-с. ХIанз мехка даьржача зуламашта луш дола цIенхаштара жоп а хинна дIаотта деза ерригача обществос из цхьа барт болаш юхатохилга. Массанахьа а — цIагIа, улица тIа, балха моттиге шийх бIубенен кхерам боацаши хила веза советски саг.

Парте кхетабу мехкарчен обществерчен хьалах болча бехктокхама беррига боарам. Этта хьал тоаде кийча я, бакъда, кхоачашхургдоаца тешамаш тергдолаш яц. Вай дерригаш а таронга хьежжа даха деза, къахьегама КПСС хоржамашта накъайодаш кийчъяьча платформас экономически тамаш хургхиларга сатувса. Из тIаерзаьь я халкъа боахамерча гIулакхий хьал овлангара денз тоадара, хIара дезала, хIара сага эшарашта жоп луш я. Из — мохк социально-экономически дийнбара, гражданаш тешшаме социальни лорабара программа. Юкъара низ тIа а бахийта: цу программах перестройка бакъдар хилийтара де мел дезар дергда парте.

СССР гражданаш! Цхьалхха халонаш яц вай Союза тIаккхаьчараш. ДIаяхача хана хиннача драмаша Iоткъам бу. ХIаьта а перестройка чакхйоаккхача хьахул дукхагIа гармоничнии йола кердаяьнна федераци, наха а халкъашта а юкъе сакхетам хьахилар.

Парте къаман платформа — ерригача Советий депутаташта харжархоша денна вIашагIтеха наказ Советски дезалера халкъаш шоайла вIаши пайдане хилара, ССР Союз интернациональни барт-цхьоагIо йолаш хилара тIадерзадаь хьадда гIулакхаш доаржаде дIадоладаьд.

ЛерагIа биззача чулоацамах хьалъюзаш йоагIа ерригача союзни республикай суверенитет, дегIаух политически, правовой, экономически культурнии даькъе уж шоай лоIамагIа хулга. Шерлуш йоагIа автономии республикайи кхыйолча къаман образованейи бокъонаш.

Беррига мехка беркат — визбола, дегIаухаш йола республикаш. ХIара республикана дола беркат — низбола союзни паччахьалкхе. Харжархоша сатувс хIанзчул тIехьагIа мехка цхьаннахьа а къамий бокъонаш дерригача цивилизованни дунен тIа тIанийчача сага бокъонашта духьала йоагIаш хург ца хилара. КПСС цхьан уйланца тIехьа я моллагIа йола а дискриминаци ца хилийтара, цу даькъе къаман белгалонегIа а, тIехьа я хIара дезала, хIара гражданина ший къаман юкъе паргIатта дегIава йиш хилара, моллагIча моттиге а цунна паргIата хета йиш хилийтара.

Къамани интернациональнии ловраш эггара айхагIа вIаши дувза а лу, органично къеста а ду къахьегама, дешарен воинскин коллективашка. Царех дукха а дуккагIъяраш дуккхача къамех латташ а юкъара йоахон хьашташ бахьан долаш цхьоагIо йолаш а я. Халкъаша вIаши гIулакхаш леладара стабильность къоастаеш йола фактор а хинна дIотташ я уж тахан. Къахьегамхой коллективаш КПСС ЦК-ас тIахьех: адамлен общежите вIаши дог ховш хиларен гIулакхаш леладарен масал хилалаш массаза а!

ХьатIадоагIача хоржамашта могарг а да, уж декхарийла а да хьаIайначен керда хьахулачен проблемех ирагIа яраш къоастаелга меттахьа даккха, хьал ноа латтача вIаьдде, къамий эгIазал дIаяккха, вай мехка массанахьа а наха сатем, кхерамзле, хургдолчох бола тешам юха дIабала могаргдола Iаьдала органаш вIашагIйохка.

Бехке долаш халкъаш дац, гIалат даьнна ноахалаш мо мара — из бакъдар, тахан чIоаггIа эшаш йолча перестроечни консолидаце лар де улл. Вай юкъарча цIагIа вайна хьалхара цхьанне а пхьаккха а хIама дердац. Перестройка социальни, къаман база шерагIа ме хул, цо толам боаккхаргба.

КПСС ЦК кхайк союзни республикай коммунисташка. Советски Союза цаIйолча Коммунистически партена чудоагIаш да шо. Шоай республикай, автономни образованей хьаштий уйла еш, гIулакхаш леладеш парте цхьоагIо лорае, моллагIча а тайпара къаман белгалонех из дIаюха яхьа гIертилга чIоаггIа юхатоха. Партена федерализаци ярах перестройкана доккха зе даргдар. Новкъостий харжархой! Кандидаташта-коммунисташта тIехьа кхаж тасса, хоржамашта хьалхарча КПСС платформаца солидарни а из чакхъяккхара тIехьа хьинаре къовсам лоаттабеш а болча парте боацарашта тIехьа.

Новкъостий! ХIанз мохк дегIаухача нийслуча вIашдухьаленаша кхы тIа а ирду духовно-идеологически даькъера хьал. Общественни уйланна Iоткъам бу кегар хила тарлу яхача тайп-тайпарча харц къамаьлаша. Кризисни хьал дIадаккхара реальни йоаца выходаши тамашийна рецепташи могае гIертилга а зе ца доалаш дисац. Иллюзей тешаме боацача новкъа даьлча хьал кхы тIа а чоалхане дерзаргдар. Кева хоза дале а, доккхий хабараш дувцарах бокккха эшам а халкъаи социализманен трагеди а хул.

«Стабилизаци» ю яхаш, кеп а увттаеш, вай дегIаахар юхатIехьашкахьа дерзаде, цунца цхьана мохк юхахIалакбе, бохабе гIертараш та ка яла мегаргъяц. Вай никъ дIахьалхашкахьа аха безаш ба, тIехьашкахьа а ца ухаш. Центральни Комитето тIаэцац ший халкъ сиздоакхаш бола цатешам. Из догтийша я дог ... никкхача уйлашта духьалъотта, бакъдари доацари шоайла къоастаде, е левацки а е консервативни а къамаьлашта ка ца яла советски наьха хьаькъал а къонахчал а тоаргхиларах. Вай духьала да чрезвычайни хьала, духьала да «гIожача кулга» а херкача наькъа тIара довларга дугача кхыдарашта а. Партийни позици — из реализма, политике, экономике социальни дегIаахаре демократизаци яра позици я.

Октябрьски революци хиннaчул тIехьагIа денз хьабенача наькъа мах беш, революце ше дергда мел аьннар даьд ала йиш яц вай. Амма, бакъда, кховзткъеи итт шера Советски Союз дунеи низболашагIа йолча державаех цаI а хинна дIаэтталга. Социалистически наькъа мутIахьа хилар халкъа сакхетама нийсхонах цунна хетачоа чудессад, керттерча маьхаленний статус хиннай цох. Цу маьхаленашта тIатайка я парти а. Амма из — исторически инерци яц. Воаша леладечун дух тIа а дувлаш, исторе бакъдар кхетаде а гIерташ, нийса никъ ца лелабар, хьаштдале, трагедеш нийсъялийтар дIа а доаккхаш, общества реальни баларца кхоаненга бода нийса никъ лаха гIерт вай.

Центральни Комитето советски нах дIатешабу, ше коггIортолга халкъа хетачох ергхиларах, хувцамий наькъагIа гIоргхиларах, интеллектуальнии нравственни прогресс хилара, культураш дегIаахарен вIаши йIаьхагIа хиларан гIо дергхиларах, личность хьахиларан из лораяран дерригa хьалаш хьахколларгхиларах, юкъарадамлен маьхаленнии приоритет хилара тIехьа латтаргхиларах.

Хьамсара новкъостий!

Советски общество керда а йоаккхаш, социализма мадарра дола демократически гуманнии хьисап метта а оттадеш, перестройкас хувцамаш тоаду вайна гонахьарча дунен тIара хьал, цигара вай авторитет лакхъю. ТIема кхерам тIехьашка баьнаб, Советски Союза кхерамзле чIоагIъеннай. Хьалхалаттачеи демократически низаша бIуболийташ дола масал санна тIаэц социализм, цунца дувз керда, кхы а кхерамзлегIеи нийсхо йолашагIеи бола машар хьахколлилга.

Укх тIеххьарча шерашка баьнкха лоархIамегIа бола гIа ба советски эскар Афганистанера арадаккхар. Тахан вай цхьанкха салте доазол арахьарча цхьанна а тIема гIулакхашка дакъа лоацаш вац. «Шийлача тIемо» гIорадаь хинна дуне дашаш доатIа. Цатешама, дегабуамашта эгIазлонан метта дIаоттаьш латт вIаши догховлга, гIулакхаш леладелген дика лоалахоли.

Хьинаре арахьарполитически гIулакхаш айхха бувзам болаш да вай чура проблемаш къоастаярца, цу даькъе социально-экономически яраш а йолаш. ТIема кхохкам мелбаларо алсамо экономически беркат лу. Вай мехка дIадоладеннад тIема герзаш кIезигделга, тIема продукци арахецаш хинна оборонни доакъой низалий лоархIам бола дакъа хIанз халкъа эша товараш хьадеш да.

Вай тIема Герзашцара Низаш — къахьегама халкъо хьакхелларн цун хьашташ лорадери — кердадахарцен царна демократизаци ярцен вай декхарийла да вай ханарча боарамагIа тIема гIулакхаш дIадахьа могаргдолаш уж хилара йоакхо е.

Парте тешам лу: советскин дунени общественносто тешама майдат енна йола, кердача уйлах коггIортолга еш йола СССР арахьарполитически курс фундаментальни, лоарзагIъяргйоаца хьисап долаш я. Из лоарзагI ца йоалаш чакхйоахаргья халкъа хьаштий духьеи цун тIахьожамцен.

Новкъостий! ХIаранена реальни шанс лу перестройкас. Иштта дIадех ... хIаранегара доагIар а. Тахан вай массавар а къахьега дезаш ва хIанзарча хьало дIадеххача тайпара. ТIаккха вай, шеко йоацаш, чакхдоаккхаргда лаьрхIар, дIайоахаргья общества чулоацамга хьежжа кердадар хьакхоллача хьахулаш йола вIашдухьаленаш, довнаши гIалаташи.

Центральни Комитето болхлой класс тIахьех перестройка дIахохьоча хоадам бола ший дакъа юкъедахьара, хьаькъал, талант, къахьегам безилга цхьана вIашагIтохара, вай революционни традицешка мел дола дикадар оарцагIдаккхара.

Тхо кхайк юртарча къахьегамхошка. Парте тIера ца йоалаш чакхбоах ахархочох лаьттан да вара, колхозаши совхозаши административно-командни лоалера яхара, доалдара социалистически формаш тайп-тайпара яра тIехьара никъ. Прогрессивни хувцамий толам — кхачан программа кхоачашъярца.

Тахан, перестройка кхел къоастаеча хана, тхо кхайк Iилмани культурен деятелашка, халкъа боахама специалисташка. Оаш дакъа а лоацаш, халкъо кхоачашду перестройка лоархIамегIдола декхараш, йIаьхегIа хул общества керда исторически, политически, экологически уйлаш. Шун майрра анализ, мехка кхелах чIоагIа доглазилга ецаре, перестройка а керда уйла а хургьяцар. Парти интеллигенцеца диалог яра йолча ленински традицена тешаме а хургья, интеллектуальни къахьегама наха массаза а массанахьа беркате, вIаши догхарен вошалеи сердал теларгхиларах догтийша а я.

Парти чIоаггIа догтийша я вай кагирхойх, Ленински комсомолах. Вайна лов цунах ший лоIамагIара, майрра йола новаторски, перестроечни процессашка айхха дакъа лоацаш йола организаци хулга. Вай тIехьа да къона нах дерригача боарамегIарча Советашка шерра юкъебара, бехктокхаме политически решенеш тIанийеча, мехка кхелаш къестаеча кагийча нахен мехкарашен хьадда дакъа лацара хьалаш хьакхоллара.

Парти тIехьа я ший безам бола ди лелабе а е цхьаккха ди ца лелабе а кортамукъа хилара йола законаша чулаьца бокъонаш Iалашъяра, наха шоашта хеттача бесса дининара гIулакх леладара, шийна могар дергда исторически, культови зданеши халкъа боча моттигаши, къаман традицеши обрядаши лораяра. Из тешаш я ший платформа хьаьнала бахаш мел болча наха хьаллоацаргхиларах.

КПСС ЦК-с кхайкарал ду депутаталла кандидаташка, коммунисташкен парте боацарашкен. Оашош дергда яхар нийсде долаш долчунца, парте хоржамашта хьалхарча программаца — перестройка хоадам боллаш дIахьалхашкахьа ахара, халкъа хьал-таро тоаяра, къамий барти цхьоагIон чIоагIъяра программаца.

КПСС ЦК-с партийни комитеташ, парте членаш тIахьех перестройка хьаллоацаш йолча общественни организацейи боламийн пайдане инициативаши гIулакхаши кхотадара низ хилара. Партии эргаяккхарен кхотаярен, массаращара цун бувзамаш чIоагIдара, обществера политически культура лакхъяра лоархIаме этап а хинна дIаотта деза хоржамаш.

Хьамсара новкъостий харжархой! МаIанахи кхалнахи, ветеранаши кагирхой! Хоржамашта хьалхара КПСС платформагара доагIар оаш дIадехарах, из оаш хьаллацарах тийша да перестройка декхарашка хьежжа хила хьакъдола депутатий корпус хьаелга. Воай, Советий Iаьдал харжарца вай хорж беррига вай даймехкахой вахар дикагIа хилийтар духьа бола машар, беркате никъ, къахьегам.

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитет

4 марта—Советашка хоржамаш

БЕЛГАЛБОАХ КАНДИДАТАШ

Республика предприятей а боахамий а къахьегама коллективаша, общественни организацеша, бахача наха белгалйоах халкъа депутаталла кандидатий цIераш.

Шелковски района «Сары-Суйский» яхача совхозен, «Путь к коммунизму» цIи йолча колхозен къахьегама коллективай конференцешка соцам тIанийцаб номер 138 йолча Гудермесски къаман-территориальни округе гIолла РСФСР халкъа депутаталла кандидат, НГIАССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Боков Хажбикар Хакяшевич оттаве аьнна. Номер 91 йолча Промышленни хоржамий округе гIолла Х. Х. Боков НГIАССР халкъа депутаталла кандидат оттаваьв.

«Шелковский» яхача паччахьалкхен племзавода коллективо номер 885 йолча Наурски хоржамий округе гIолла РСФСР халкъа депутаталла кандидат шоай директор Балмасов Николай Тойшилович оттаваьв.

Шелковски района номер 173 йолча Новощедрински хоржамий округе гIолла НГIАССР халкъа депутаталла харжара Ленинан цIерагIча колхоза председатела Хучиев Алхазур Хожахмедовича, «Шелковский» яхача паччахьалкхен племзавода воккхагIча чабана Урашев Рошенбека, «Коминтерн» яхача колхоза керттерча зоотехника Бешерханов Хамид Мовсаровича кандидатураш белгалъяьхай. Номер 171 йолча Дубовски хоржамий округе гIолла НГIАССР халкъа депутаталла шиъ кандидат оттаваьв: «Путь к коммунизму» яхача колхоза мехотряда начальник Латышев Александр Федоровичи, Сарычуйски юкъерча школа хьехархо Шураева Зоя Казгиреевнаи.

«Горец» яхача совхоза коллективо номер 883 йолча Грозненски юртарча территориальни хоржамий округе гIолла РСФСР халкъа депутаталла кандидат парте Нохч-ГIалгIай обкома хьалхара секретарь Завгаев Доку Гапурович оттаваьв, хIаьта номер 176 йолча Зареченски хоржамий округе гIолла НГIАССР халкъа депутаталла кандидат республика Министрий Совета председатель Керимов Муса Абдурахманович оттаваьв.

ХIанз хургдолча хоржамашка депутатски мандаташта тIехьа къовсам лоаттабергба журналистий викалаша а. НГIАССР журналистий Союза пленуме соцам баьб НГIАССР халкъа депутаталла кандидат, «Ленинан некъ» яхача республикански газета редактор Айдаев Юша Ахьядович оттаве аьнна. Номер 140 йолча Урус-Мартановски къаман-территориальни хоржамий округе гIолла РСФСР халкъа депутаталла кандидат «Грозненский рабочий» яхача газета корреспондент Джургаев Олег Магомедович оттаваьв. Иштта ваIад яьй укхаза хиннача бахача наьха собранес. Номер 138 йолча Гудермесски къаман-территориальни хоржамий округе гIолла РСФСР халкъа депутаталла харжара Гудермесски швейни фабрика къахьегама коллективо «Сельская жизнь» яхача газета корреспондент Лорсанукаев Саидахмет Магомедович белгалваьккхав.

Нохч-ГIалгIай АССР халкъа депутаталла кандидаташ увттабаьб: номер 18 йолча Университетски хоржамий округе гIолла «АвтоВАЗтехобслуживание» яхача предприяте болхло Хататаев Хусейн Каташевич, номер 57 йолча Нефтемайски округе гIолла Старогрозненски УБР начальник Лутовинов Юрий Александрович, номер 74 йолча Червленски округе гIолла парте Шелковски райкома хьалхара секретарь Коломенский Петр Георгиевич, номер 57 йолча Гребенски округе гIолла Л. Толстой цIерагIча совхоза бригадир Уцмигов Джамбек Абубакарович, хIаьта номер 56 йолча Трансмашевски хоржамий округе гIолла номер 3 йолча горбольница керттерча лора заместител Дахкильгов Даутхана Тимур.

СОВЕТАШКА— ТОЛАШАГIБАРАШ

Назрановски районе дIайолаеннай эггара лоархIамегIа а халагIа а йола этап — халкъа депутаталла кандидаташ оттабара кампани. Шоай болх дика, цIена, тешаме лелабарал совгIа, наьха даггара бола перестройка лидераш эш кердача Советашта. Цудухьа, «Деррига доал — Советашка!», яхаш вай кхайкарала уллув хила деза цхьаькха лозунг а: «Беррига наьха тешам — Советий сий айдергдарашта!» Цудухьа, хьалха мо «чий» малагIа да цун, яхаш, хержа йиш яц тахан хоржа депутаташ, къаьстта юртий Советашка.

Депутаталла кандидаташ оттабара кампани дIайолаярах шийна хетар дийцар сона Барсукински юрта Совета председатела Албаков Ювсапа.

Корр.: Ювсап, мишта гу хьона хоржамий сурт, мишта хилча бакъахьа дар из?

Ю. Албаков: Эггара хьалха эшар да — юрта Советана юкъе болха нах — перестройка йовзаш а из хьаллоацаш а хилар. ЦаI из да. ШоллагI-дале, оалар духхьала (бакъдар да аз дувцар) дIа а оалаш, гаргарчар, бовзарий-безарий га ца доахаш бола къонахий а кхалнах а эш хIанз хургйолча кердача Советашка.

Корр.: Советашка болх бергбола нах-м хила а беза хьаькъалца а хIаьта из хьаькъал дIачакхдаккха денал долаш а бола нах. ХIаьта а мишта хет хьона: лакхера яйтача спискаша лохаргба цу тайпара нах е наха шоаш лохаргба?

Ю. Албаков: Со тIакхача гIийртар да Iа яхар. «Архивни спискаш» пайдан яц тахан депутаталла кандидаташ хоржача хана. Таханара спискаш — наьха багара спискаш хила еза. ХIана аьлча, наха, къаман дагардар кхоачашде кийчлуш (е кийчвеш) вола саг — наьха тешал тIехьа долаш а цар шоай лоIамах хоржаш а веце — дош хургдац.

Корр.: Духьала ала хIама доацаш да Iа дувцар. ХIаьта а кара хIама доаца депутат ах-депутат мара вац, из вайна исторес къаьгга хьа а хьекхад. Доал — Советашка, ях вай. МалагIа доал да из? Теоретически доал царга дола-м дукха ха ма йий.

Ю. Албаков: Конституцега диллача, хIаьта партийни Уставага диллача, Советаш — вай Советски Iаьдала политически лард я. Бакъда, тахан из лард царна кIал йоацаш я. Фу эш Совета низ болаш хилара? Лоацца аргда аз: эшар да — ший доазон тIа дизза доал де цун бокъо хилар. Нагахьа санна цун доазон тIа тика улле — тикачу болх беш вола саг — юрта бахача наьха хьашташ кхоачашдар ший хьалхарча планашка оттадеш хила веза. Цу тайпара из хургва наха шоаш хорже, юртсовето хорже. Иштта наха а юртсовето а хоржаш хила беза юрта Совета доазон тIа мел йолча предприятей, учрежденей, организацей кулгалхой а. ТIаккха мара нахагахьа юхь ерзаергъяц цар.

Корр.: ХIанз, хоржамашта кийчо е дIадоладеннача хана а оаша, юртсоветий председателаша, хьалха доахар цаI да: къе да тхо, Мичара хьайоагIа из къел?

Ю. Албаков: Иккий пхьара иккаш хилац, оал. Цу хьале я юртсоветаш а. Масала, цхьа сом ахча дисац тха доалахьа, исполкоме болх беча наьха алапи дIа-хьа дийкъачул тIехьагIа. Тха «бохча» райфинотдела бе доалл. Цо къахетам а баь, «хIама кхоссе» гIаддолх тхо, ца кхоссе — къел а ловш дIадагIа. Юххера а ях яз: оахоша хьадеча хIаман, Iаьдала бокъонаш тха кассе дижа деза ахча тхога хьа ца кхоачийте, цунна доал делга тхога ца кхоачийте — цхьаккха гIулакх хургдац. Райфинотделагара ахча деха дезараш тхо дац, из я тхогара ахча деха дезар (района эшача гIулакха).

Корр.: Ювсап, депутаталла кандидаташ хоржача хана геттара айдий дувц наказаш яхаш дола харжархой дехараш. Бакъда, Советаш вIашагIа а екха, наIараш дIакъайлачул тIехьагIа йицлу наьха оаз. ХIана хул из ишта?

Ю. Албаков: Шийх депутат хиначул тIехьагIа сага хац ше ког мичахьа гIорторгба. ХIама кара доацача сага Iа мухь дIатIабехкар пайдан дий? Цудухьа ях аз: юрта Совета лаьтта ядача паччахьалкхен, кооперативни организацешта, учрежденешта доал де дезар Совет я.

Корр.: Дукха ха я хьо Барсукински юрта Совета исполкома председатель вола. Сона хов хьо укхаза веча денз эргалонаш хиннилга. Юрта бахача нахаца мотт товш хилар — дика хIама да. Белхий а беш дукха наькъаш тоадаьд оаша юрта, 30 шера наха дехар деш ца тилла тIий тиллад Наьсар яхача хи тIа, кхыдола балхаш даьд.

Ю. Албаков: Тхоашта дулурм кхычахьа ца кхайкаш оахоша хьадора оаха. Бакъда, тхоай низаца тхона ца дулуш а дукха дус. Масала, мел наказаш даьд наха хоржамаш массаза хулача хана: бераш деша ухача хана хотта кегабергбоацаш 1.5 км хиллал тротуара никъ билла, яхаш. Хувцалуш хIама дац. Райисполкомо ДРСУ-на дIатIадилладар из декхар ши шу хьалха. Бакъда, таханарча дийнахьа хувцаденна хIама дац е тха дехарга ладувгIаш саг а вац.

Корр.: ХIанз араьяннача законопроекта тIа гуш да Советий бокъонаш дикка шерлургхилар.

Ю. Албаков: Нагахьа санна наха со юха а шоай депутаталла хорже, из закон кхоачашдара се кийча хилар-м аз сай харжархой а тешабергба.

Корр.: Каьйла шун.

М. КАРАЕВ.

БархІазлагІа хержача Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета XIV сесси

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР 1990 ШЕРА ЭКОНОМИЧЕСКИИ СОЦИАЛЬНИИ ДЕГІАЙОАЛАЯРА ПАЧЧАХЬАЛКХЕН ПЛАНАХ

НГІАССР МИНИСТРИЙ СОВЕТА ПРЕДСЕДАТЕЛА ХЬАЛХАРЧА ЗАМЕСТИТЕЛА, НГІАССР ГОСПЛАНА ПРЕДСЕДАТЕЛА ДЕПУТАТА А. А. МАЛЬСАГОВА ДОКЛАД

ХІанз республика халкъа боахаме эттача хьало а общественни вахар айдаларо а дІадийхар, аьлар докладчико, НГІАССР 1990 шера экономически социальни дегІаяра паччахьалкхен план оттаяр кердача тайпара кхоачашделга. Плана проект хьалхагІа ца хиннача тайпара НГІАССР Лакхехьарча Совета массазарча комиссеша, министерствашa, ведомствашa Іомаеш а тоаеш а хилар, цунна юкъейихьай республика райгорисполкомаша оттаяь цифраш, теркал даьд харжархой наказаш, къахьегама коллективай предложенеш, замечанеш, республика Министрий Совета отчет йийцача Лакхехьарча Совета VIII сессе депутаташа яь критически замечанеш.

Плана проект оттаяри цунга хьажари перестройка эггара бехктохамеча ханаца нийсденнад. Укх шера республика социально - экономически дегІаяр а халкъа боахама перестройка ерригa процесс а кхоачашхул чоалхане а вІашдухьаленаш йолаш а. Итогашта Іоткъам беш да, хьалхагІа хинна гІалаташи кхоачамбоацараши санна, боахам лелабара кердача системацара халонаш а. Гучаьннай цу системацара массехк тайпа негативни тенденци. Цу гІулакхо лоархІам боллаш лохйир экономика дегІаяра динамизм.

Шера планаш керттерча даькъе кхоачашъю республика промышленносто. Из иштта дале а, пятилетко белгалбаькхха боахам дегІабара хІара шера боарам кхоачашбеш бац. Иштта пятилетка планагІа 2,6 процент кхоачашбе безаш хинна боахам дегІабара боарам 2,3 процент мара хиннабац. ТІехьадусаш хилара бахьан да, эггара хьалха, Гудермесски биохимически завода, «Металлист» яхача завода, иштта кхыча предприятей мощносташ ший ханнахьа йола ца ялийтар.

1988 шера хиннача промышленни производства боарама доазонга кхаьчац Заводской, Старопромысловски, Октябрьски, Малгобенски, Сунженски, Ножай-Юртовски, Надтеречни, Шатоевски районаш. Республика хІара кхоалагІа йола предприяти я поставкай план кхоачаш ца еш. Продукци дукхагІа дІа ца яхьийтарех я «Грознефтеоргсинтез» яха производственни объединени, цементни завод, «Чечингстройматериалы» яха объединени, иштта кхыяраш. 1989 шера цхьайтта бетта договорех дІа ца йохьийташ йисай 45,5 млн. сома маьхна продукци.

Экономика доал дара эшаш йола экономически рычагаш а ерригa оагІонаш чулоаца директивни планах йола заданеш а йоацача хьалашка предприятешта шоай лоІамагІа болх бе бокъо ялaро чоалхане дир предприятеш материально - технически ресурсашца Іалашъелга, цхьаццайолча моттигашка групповой эгоизм гучаялийтар. Уж предприятеш яьлар паччахьалкхен заказаш кхоачаш ца де, духхьаларча договорех йола поставкаш шеръе, маьхаш лакхдарца пайдаш совдахара а бокъо йоацаш алапеши материальни совгІатий фонди лакхдара а эшаш дола хьалаш хилийта, хІаьта иштта дарегІа йола ассортимент дІаяккхара а дерригача производственни низех бизза пайда эцилга теркал ца деш планаш тІаэцара а аьттув хилийта.

Цу дерригнеша лоархІам боллаш чоалхане дир 1990 шера плана проект оттаелга. Шо хьажийта оттаяьча плана проекта тІара хьокхамаш дукхагІйола союзнии, союзно - республиканскии, моттигереи предприятеш дегІаяхкар пхе шера плана заданешка хьежжа да.

Цунца цхьана белгалдакхка деза, мехкдаьтта доакхкилга лаьгІлуш хилар. Доккхий тохкама-лехама балхаш деншe, кІезиглуш латт республикера мехкдаьтта запасаш, цудухьа плана тІа белгалдаьккхад 1989 шера планага диллача 7,7 процент мехкдаьтта доакхкилгеи 2,7 процент газ йоаккхилгеи кІезигде. Цунга хьежжа, лохлу балха овсарле а. ДІахо йодача хана республике мехкдаьтта доаккхилга дегІадар керттерча даькъе дувзаденна хургда керда моттигаш хьаелларца, йоккхий кІоаргаленеш караерзаярца.

1990 шера план оттаяьй мехкдаьтта химически продукци арахецилга лох а деш. Из дувзаденна да цхьан юкъа мощносташ тІера яларца, геттара воча кепара хьал долаш технологически цехашта реконструкци е езаш йола оборудовани хиларца. Мехкдаьтта химикий продукци арахецара боарам 1989-ча шерарча плана юхе кхо процент лохлу, мехкдаьтта чакхдаккхара боарам 3,6 процент.

Шераш яьхача керттерча халкъа боахама доакъой хьокхамаш лохденнадале а, бІарчча хьанийцача, республика промышленносто производства боарам 1990 шера 2,5 процент совбоаккхаргба, хІаьта къахьегама овсарле 2 процент лакхлургъя.

1990 шера республика машинаш еча продукце боарам 1989 шера плана юхе 6,3 процент лакхлургба. Из лаьрхІад оборудоване керда, прогрессивни тайпаш серийни хьисапе арахецара чотах. Прибораш еча предприятешка производство лакхлургъя 11 процент, мехкдаьтта промыслови оборудовани арахецилга совдаргда 4,8 процент, электротехника — 31 процент.

1990 шера планах совдаккха лаьрхІад агропромышленни комплекса перерабатывающи даькъа эшаш йола технологически оборудовани, медицински техника, цунна эша запасни оатхалаш, мебель, древесностружечни плиташ, чулочно-носочни, трикотажни, дукха а кхыйола промышленни изделеш хьаелга.

ЛаьрхІа йоакхо е езаш да халкъа эша товараш хьаделга. ТІаГІоллара баьча зсамах уж товараш хьадар сатем беш хете а (1989 шера план 103 процент кхоачашъяьй) дІакхаьча боарам лоархІам боллаш тоъаш бац бахача маьха хьашташ лерттІа кхоачашдара. Укх шера, тахханалца дІаяхача хана, мебель хьаяра план кхоачашъяь 98 процент, чукьеи тІехьанахьеи ювха трикотаж — 88,4 процент, швейни изделеш — 91,9 процент, кога гІирс — 99,6 процент. Республике кхоачам хиллал йолча ассортиментах арахецац вІалла чоалхане доаца товараш, вІаштІехьдаьккхадац чоалханерча вахара эша техника арахецилга а. ХІара бетта бахача наха эша товараш арахецара планах йола заданеш кхоачаш ца еш 18 предприяти я республике. Цар торговленна дІа ца луш дут 10 миллион сома маьхха товараш.

1990 шера декхар оттадаьд предприятешка арахеца наха эша товараш шозза дукхагІа хилийта (цу предприятей керттера продукци из еце а), дукхагІа хилийта лаьрхІад профильни предприятеша арахеца товараш а. ДукхагІйолча коллективаша декхараш нийсса а кхетадаьд, хІаьта 1990 шера кхоачашъе аьнна низкъало программа тІа а ийцай. Цхьабакъда, йолаш я наха эша товараш арахецара боарам кхоачам хиллал лакхбеш планаш ца уттаеш йола предприятеш а («Грознефть» яхен «Промавтоматика» яхен объединенеш). Кога гІирс беча фабрикои, «Пластполимер» яхача Грозненски филиалои, НГІАССР минторгои планаш тІанийцай 1989 шера боарамагІа. ХІаьта респотребсоюзо товараш арахецилга дегІадара боарам алхха 4 процент оттабаьб 1989 шера планаца нийсбича. Укх шерарча боарамал лохагІа ба из.

БІарчча хьанийцача, предприятеша яьча предложенех 1990 шера республике арахецаргда 716 млн. сома наха эша товараш (1989 шера планах 552 млн. дІакхоачаш хиннад уж). Укх шераца нийсдича 30,3 процент дукхагІа хургда.

XII пятилетка кхаь шера республике бахача наха маьхах деча гІулакхий (услугай) боарам 50,8 процент лакхбеннаб, комплексни программа тІа белгалдаьккха 24,2 процент мара ца хиннача. Алсамъяьннай наха маьхах гІулакхаш деш йола предприятеши организацеши. 1985 шера 30 мара ца хиннача 1989 шера республике маьхах гІулакхаш деш я 140 коллектив. Маьхах деча гІулакхий план укх шера кхоачашъю 103 процент.

Цхьабакъда, наха деча гІулакхий боарам лакхбара болх наьха хьашташ дизза кхоачашдеш бац. Статистически отчета цифраша хьагойттача бесса, 1988 шера вай республике бахача наха, цхьан сага лаьрхІача, 122 сомен 20 кепиген маьха гІулакхаш даьд, хІаьта РСФСР-е даьраш 197 сомаген 40 кепикаген дІакхоачаш да. Цу показателашца Российски федераце 72-гІа моттиг дІалоац вай.

Бахача наха маьха гІулакхаш делга лохерча боарамагІа дІахьу Веденски, Ножай-Юртовски, Шатоевски, Ачхой-Мартановски, Урус-Мартановски районашка. Укх шера хІара вахархочоа даь гІулакхаш 26 сомагара 39 сомага кхоачаш да цига. Сунженски районе даьрел 4-зза кІезигагІа да уж.

Кхоачам балла дегІадагІац республике бахача наьха цІеноша тоадеш а керда цІенош хьалдеш а деш дола гІулакхаш. Производственни базаш йоллашехь «Чечингстрой», «Чечингпромстрой», «Грознефть», «Грознефтеоргсинтез» объединенеша е йоагГІача бесса йоакхо йиц бахача наха бешамашкара цІенолгаш а гаражаш а хьалдара, кхоачам хиллал шердац — тайп-тайпара маьхах гІулакх делга. Республике вІаштІехьдаьккхадац гІишлоний материалаш бахача нахага йохкар а эшшача дІакхахьар а. Мегаргболаш ларрхІа йиш яц кога гІирс, барзкъаш, мебель, быттехника тоаеча, цІенош тоадечеи хьалдечеи даькъе НГІАССР Минбыто беш бола болх. ВІалла гІулакхаш ца деш я 500-нел совгІа нах бахаш йола 80 моттиг.

Из бахьан долаш 1990 шера декхар оттадаьд наха маьхах гІулакхаш дара план лоархІам боллаш лакхъе. Дукхача предприятеша тІанийцай цу гІулакхий боарам дикка лакхбеш йола нийткъала планаш. ХІаьта а цхьайолча предприятейи организацейи кулгалхой лохера планаш тІанийцаш ба. Ийс предприяте оттаяь планаш 1989 шера хиннарел лохагІа я. Царех я культуран министерство, «Чечингавтотранс» яха объединени, профсоюзий курорташта доал ду управлени, кхыяраш.

ДукхагІа йолча предприятеша оттаяь бахача наха ду гІулакхаш совдахара темп РСФСР-ча темпал лохагІа я, вешта аьлча, юкъарчроссийски показателел а лохагІарча показателашка вуг иштгача темпо. Иштгача предприятешта юкъе цІаьхха а цІераш яханза валац «Грознефть» яхача объединене — гІулакхаш совдахара темп 11 процент, «Автовазтехобслуживание» яха Грозненски межреспбуликански центр — 3,3 процент, Нохч-ГІалгІай цемзавод — 3,7 процент, минбыт — 5,9 процент. 1990 шера республикерча предприятеша тІанийца маьхах деча гІулакхий план 139,5 млн. сома я, 1989 шераца нийсдича гІулакхаш совдахара темп 108 процент а йолаш. Иштта йола темп вайна кхоачам беш яц. СССР правительствос баьча соцамах моттигерча Іаьдала органашта бокъо еннай ерригача предприятештеи организацештеи маьхах деча гІулакхашта дола госзаказ оттаде аьнна, уж тайп-тайпарча ведомствашта кара хилара лоархІам а ца беш.

Цо таро хилийтай вайга 1990 шерара маьхах деча гІулакхий боарам 146 млн. сомага дІакхоачабе. ТІакхетар 14 процент хургда.

Юххьанца денз планаш социальни лостамашца белгалйоалаш хиннача XII пятилетке вай къаьстта дегаондо еш дар капитальни гІишлошъяр. XII пятилетка шерашка материальни сфера дегІайоалаяра эшача капитальни вложеней лимиташ шозза дукхагІа хинна ца Іеш дар, цул хьалхарча пятилеткаца нийсдича. Бакъда, царех пайда эцилга во лелар бахьан долаш соцкультбыта объекташ хьалъяра планаш кхоачашъяцар, социальни сфера материальни база хьал хІанз а во да. Квартираштa аргІагІа латт республике баха 30 эзарнел дукхагІа бола дезал. Иштгача хьалах наха чуІе цІенош хьалдара планаш кхоачашъяц. Къаьстта во латт наха чуІе цІенош хьалдара гІулакх 1989 шера. Шера йола план 178 эзар квадратни метр йолча дІалургъя аьнна хетараш 107 эзар квадратни метр квартираш мара яц. Укх шера вайга хьакхоачаргдац 70 эзар совгІа квадратни метр хулаш дола цІенош. ДукхагІча даькъе хьал ца деш дусаргда наха чуІе цІенош хьалдаь даьхадац «Чечингстрой» ПСМО (н. Мамодаев). 1989 шера планах йолча 120 эзар квадратни метрах кхоачаш ца еш юсаргъя аьнна хеташ я дукха хІама ца эшшаш 55 эзар квадратни метр. Итт эзарнел дукхагІа квадратни метраш хиллал йола квартираш йисте ца йоахаш ютаргйолаш я «Чечингагропромстрой» яха объединени (н. Гайрбеков).

Из тамашийна дале а, республико ший жилфонд дикагІа шеръю индивидуальни гІишлош хьалъяра чотах, мадарра аьлча, е еззача бесса пу гІуланха йоакхо ца йой а. Кхоачашдац баха нах гІишлоний материалашца а лаьттан участкашца а Іалашбелга, къаьстта Грозне, Урус-Мартановски, Назрановски, кхыча республика районашка. Кхоачаш ца еш юкъагІа йитай юкъерча дешара школаш, дошкольни учрежденеш, больницаш хьалъяра регональни программа. Агропромобъединене пятилетка 4 шера хьаьергьяц 9 эзар школьни моттиг, 300 моттиг йола дошкольни учрежденеш, 1600 сага лаьрхІа хинна амбулатореши ФАП-аши, «Чечингстройс» дІаеннаяц берий больница, юкъагІа йитай хьалъеш хинна акушерски корпус, № № 5, 41 йола школаш, Грозночерча «Ипподромная» яхача микрорайоне хьалдеш хинна культура ЦІенош. 1989 шера пайда ца эцаш йиса капитальни вложенеши караерзаеш ца хинна мощносташи дІаялара плани Грознена йоагІаш я. ГІишлош хьалъяра а капитальни вложенех пайда эцара а е еззача бесса терко йиц Ачхой - Мартановски, Сунженски, Шатоевски, Наурски, Назрановски, Малгобекски, Гудермесски районашка.

1989 шера капитальни гІишлош хьалъеча лохерча темпах дувцаш, белгал даккха деза цу деша бехкебараш алхха цхьа гІишлошъераш хинна ца Іелга. ГІишлош хьалъеш йола материалаш ца хилар а заказчикаша цхьадола хІамаш ца дар а, бахьан долаш кхоачаш ца еш йисай капитальни гІишлош хьалъяра планаш. Иштта, «Чечингстройматериалы» яха объединени (н. Голбураев) лоархІаянзар 1988 шерарча кирпишкаш хьаяра планаца, 1989 шера а практически юкъагІа йитар республике хьалъеш хинна гІишлош. 11 бетта 30 млн. совгІа кирпишк дІа а ца луш, шера 30 млн. совгІа кирпишкаш арахеца таронаш йоллашехь. Агропромобъединене предприятеша (н. н. Арбиев, Гайрбеков) ерригаш а 6 млн. гаргга кирпишк елар, хьалхарча шерашка 14 млн. луш хиннача. Аьтача кхераца гІишлош планага хьежжа Іалашъянзар Нохч - ГІалгІай карьероуправлене (н. Вашаев), автомобильни наькъий ремонтно - строительни объединене (н. Алмасханов), «Чечингводмелиорация» яхача объединене (н. Русин).

1990 шера капитальни вложеней боарам 6 процент лакхлу, 1989 шерарча планаца нийсбича, 542 млн. сомага дІа а кхоач из. Производства лаьрхІа йоацача гІишлошка дІайохийтача капитальни вложеней удельни вес капитальни вложеней юкъарча боараме юкъе лакхлургда 23 процентагара 32 процентага кхаччалца, хІаьта ахча лаьрхІача 174 млн. сом хул цох. Цудухьа республикански гІишлош еча организацешта могадаьд соцкультбыта объекташкара балхаш шерделга.

ГІишлош еча организацеша дукхагІа терко е еза болх берий къахьегама хьалий, айххьаза юкъекхахьа еза керда боахама доал дара формаш (арендни подряд, кооперативаш, н. кх. дІ.), кердача шера хьалхарча дийнахьа денз объекташ эксплуатаце дІатела йолае еза, квартал, ах шу, шу даларга а ца хьежаеш. Боккха лоархІам болаш хургда гІишлошъераш материалашца ханнахьа Іалашбар. 1989 шера республика гІишлошъерашта оттае лаьрхІад 150 млн. условни кирпишк, пенашта лаьрхІа йола материалаш, республика агропрома предприятеш а юкъехьош. 1990 шера планах «Чечингстройматериалы» яхача объединене хьа а ергья, потребителашта дІа а лургья 160 млн. кирпишк. Чири - Юртовски завод декхарийла я хьатІадоагІача шера мелкоячеисти бетонах яь 120 млн. условни кирпишк арахеца. Госагропромо ший предприятешка арахеца лаьрхІад 25 млн. кирпишк. Цу тайппара, алхха цу предприятеша хьаергья, 1989 шера яьчул шозза дукхагІа кирпишкаш. Цул совгІа, республике болх бе йолаеннай керда производственни участкаш. Цар арахец пенашта эша материалаш: кирпишк, шлакоблокаш, иштта кхыяраш. ХІаьта а 1990 шера цІе кирпишк кхоачам балла хургйола хьалаш Іалашде вІаштІехьдаьннадац. Лаха еза цун метта мелкоячеисти бетонах а кхыча пений материалех а пайда эцаргбола таронаш. ШерагІа доаржаде деза бийда кирпишк хьаелга а. Дукхача бахача наха дицденнад из хьа мишта ю. Хетаргахьа, пайдана хургдар рекламни материалаш тІа а газеташ тІа а, специальни уж а иштта кхыйола стройматериалаш а хьаяра технологи наха йовзийтача.

Дикка тоадергда гІишлошъераш инертни материалашца Іалашбелга. 1989 шера эксплуатаце дІаеннача, шера 400 эзар кубически метр аьта кхера беча, «Чечингавтодора» объединенен дробильно - сортировочни установко. Эксплуатаце дІаеннай Аргунски Нохч-ГІалгІай карьероуправлене земснаряд. Цо совъяьхай щебеночни завода таронаш.

1990 шерарча планашта юкъе йоккха терко ю социальни гІишлош хьалъяра. Къаьстта йола моттиг дІалоац наха чуІе цІенош хьалдара даькъо. Хьалха цІаккха а вай республике шера хьалдаьдац 380 эзар квадратни метрал дукхагІа наха чуІе цІенош, индивидуальни дараш а юкъе долаш. 1990 шера алхха капитальни вложенейи колхозийи чотах хьалде лаьрхІад 400 эзар квадратни метр хиллал дола цІенош. Царех ахаш хьалдергда юртий районашка. Цул совгІа, лоархІам болаш да лаьтташ херцарах боахамаш деха бисача наха юрташка индивидуальни цІенош хьалделга. Цунца цхьана диц ца деш дІадахьа деза юрташка бахача кхыча индивидуальни застройщикай хьашташ Іалашделга а.

Республике юрта вахача цхьан сага 9,5 кв. метр жилплощадь кхоач, городе вахачоа 13,5 кв. метри РСФСР-е вахачоа 15,5 кв. метри кхоачача. Цудухьа вай дукхагІа терко е еза юрташкарча наха чуІе цІенош хьалдара. Стройматериалаш хьожаяь ца Іеш, индивидуальни застройщикашта кредиташ а ссудаш а далара дешаш дувца а кхоачашде а деза.

1990 шерарча программа тІа белгалдаьккхад Грозне берий больницеи акушерски корпуси хьалъяь йоахилга. Обкомо минздрава диагностически центра лаьрхІа дІаеннача здянена реконструкци яраи оборудовани эцараи кхо миллион сом ахча хьожадаьд. Уж объекташ иштта Орджоникидзевская яхача станицера 60 маьнги оттабелла йола корпус а эксплуатаце дІаялар лоархІам боллаш тоадергда республикерча здравоохранене хьал. ДІахо хьоргда Наурскии, Шелковскии, Надтеречнии районашка районни больницеш хьалъелга а.

Ерригa а лаьрхІача республикерча здравоохраненена дІахьожаяьй 10,7 млн. сома капитальни вложенеш. Цхьана лаьрхІача укх тІехьарча кхаь шера мел хьожаьрел дукхагІа я уж. Декхар чоалхане да, бакъда, кхоачашдулургдолаш-м да. Шера хьалхарча деношка денз кхоачашде доладе деза из, тІехьарча денга кхаччалца тІахьожам а лоаттабеш. Царел кІезигагІа лоархІам болаш дац школаши дошкольни учрежденеши хьалъелга. Къаьстта теркам тІаозаш да Грозни-гІалий тІа школаш хьалъяр. Эксплуатаце дІаяла езаш я № № 41, 5 йола, «Восточнен» «Ипподромнен» яха, IV-ча микрорайонера школаш. Иштта дукха школаш хьалъеш дола хьал городе хІанзалца эттадац. Дукхха школаш хьалъе лаьрхІад юрташка а.

Геттара эсала а тесса а латт республике коммунальни боахама гІулакх. Иштта хьалашка а гІишлошъераша бизза пайда эцац капитальни вложенех. 1990 шера республика Министрий Совето коммунальни гІишлош хьалъярга дІадахийта лаьрхІад 13 млн. сомал дукхагІа ахча, РСФСР Госплано лаьрхІа хиннар 8 млн. мара ца хиннача. Дерригa а дІадахийта деза из.

Республике социальни кхохкам лоаттабеча эггара иргІча проблемах цаІ я, яхаш белгалдаьккхар доладчика, нах кхачан товарашца Іалашбар. ЦІенхашта терка тІаозаш да республикерча агропромышленни комплексо лерттІа болх дІахьош ца хилар. Юрта боахама продукции промышленноста кхачан доакъой продукции совъялара темпаш лоха хиларо, хІаьта иштта лоархІам боллаш йола продукци йовш хиларо кхы а чоалхане даьд республике баха нах кхачан товарашца Іалашбелга. 1989 шера кІезигденнад шура яккхар, фуаш гулдар, уж нийдар. Юкъарча боарамах дулх эцара план кхоачашъяьяле а, заданешца лоархІаяц Шалински район. КІезигденнад шура яккхари доахана продуктивности 1988 шерарча боарамаца нийсдича Грозненски, Гудермесски, Малгобенски, Урус-Мартановски, Шалински районашкарча боахамашка. КІезигденнад доаханна дулх тІакхетилга Гудермесски районерча совхозашка, хьакхарч кІезигьеннай Урус-Мартановски районе. Торгующи организацешта хьалхашка коатІарча оалхазарий дулхи фуаши лоаттадарах дола ший декхараш кхоачашдац «Чечингагропрома» объединене. Торговлен сете геттара кІезига дІакхухьийт баьцадаараш, сомаш, комсаш. Кхыметтел дукхагІдола баьцадаараш кхаьчача хана а тикай тархеш тІа геттар къе хул продукце ассортимент. Тоалуш дац чкъаьраца а чкъаьран продукташца а баха нах Іалашбелга.

Республике йолаш я хьайбай продукци яккхар шердара эшаш йола йоккхий резерваш. Алхха Іодетталуш доахан доврах колхозашкеи совхозашкеи 1989 шера нийс бетта хинна зе 3,5 млн. сомага дІакхоачаш да. Къаьстта дукхагІа да доахан доврах хинна зенаш Гудермесски, Надтеречни, Назрановски, Веденски районашка. Боахамаша хІанз а дІахьош да кІезига дозал дола доахан дІателилга.

Баха нах тІеххьарча шерашка цІенхаштта раьза боацаш ба коартолаца шоаш Іалашбелга во латтар бахьан долаш. Кхоачашъяц баьцадаараштa, сомашта, комараштa закупкаш яра план.

ХІанзарча укх сессе а халкъа депутатий - районний Советий сессешка а нийсса мах бе беза долаш долча кхоачамбоацарий, белгалдаха деза планаш кхоачашъяра а продукци ца яйтара а духьа де деза хоадам боллаш дола хІамаш. Продукцена закупкаш яра план оттае лаьрхІад XII пятилеткана оттабаь хиннача боарамагІа. ЛоархІам боллаш хийцад коартолаш яхарен, закупкаш ярен показателаш. Назрановски района могадаьд пятилетка планах 25.5 эзар тонн шекара свеклаш яха. лаьрхІа хиннача лаьтта тІа коартолаш дІаювлга. Проекта планах коартолаш дІае лаьрхІад Назрановски районе, хІаьта иштта Сунженски, Малгобенски, Шатоевски районашка. ХІара юртий районе дІае еза коартолаш а баьцадараш а, наха шоашта кхоачам бергболаш.

1990 шерарча плана цхьаькха а белгало л колхозашта, совхозашта, кхыча юрта боахама предприятешта, горрайисполкомашта директивни порядках паччахьалкхен заказ дІалуш ца хилар. Колхозаша, совхозаша, кхыча юрта боахама предприятеша заготовительни организацеца оттадаьча договорах дІайохьийт продукци. Планировани еча шера баха нах продуктащца Іалашбар дукхагІча даькъе тийша да хІара районо торговлена продукци лоаттаерашца экономически юкъмоттигаш лелаяра механизм лерттІа вІаштІехьяккхарах.

Цунца цхьана белгалдакхка деза, оттадаьча продовольстви совъяккхара боарамаша 1990 шера баха нах Іалашбелга кхоачашдерг ца хилар. Из гІулакх вІаштІехьдаккхара массехана хадданза а лаьрхха а болх бе беза республике агропромышленни комплекса ерригача предприятешеи организацешеи, юртбоахама продукци йоаккхилга совдоаккхаши чуэцаши, транспортировка еши, дІаоттаяь лоаттаеши из йоа ца еш а. Юртбоахам лелабара керда формаш йоккхагІа йолча масштабах йоаржаяр а да лоархІаме. Совъяха еза юртбоахама бийдали продукци лораяра а уж чакхъяхара а эшаш йола производственни мощносташ.

Республика, къаьстта Грозни - гІала, социальни дегІаяра проблемашта юкъе къаьгга дІаэттад Іалам лорадара а экологически хьал тоадара а декхар. Ведомствашта шоаш кара хилара хьисап а доацаш, объединенеши, предприятешен, организацешен увттаяьча планий бух тІа оттаяьй 1990 шера гонахьара Іалам лорадара плана проект. Хин пайда эцара лимита боарам оттабаьб 1730 млн. кубически метрал дукхагІа боацаш. Оттаяьй хин ресурсаш кхояра мероприятеш, керттерча даькъе хих пайда эцара гІулакха учети тІахьожами вІаштІехьбаккхара чотах, хІаьта иштта продукци единицага дІадода хий кІезигдара чотах хургда из кхом белга. Укх шера планаца нийсбича оборотни юха цІаькхен пайда эцача хин боарам лакхлургба 52 млн. кубически метр (106 процент) болх беш йолча предприятешка цхьадола оборотни водоснабжене системаш болх бе йолаялийтара чотах. 1990 шерарча плана тІа лаьрхІад промышленни предприятешкарен хин объекташкарен цІенданга дола хиш Іочуухийтилга дизза дІакъовла. Эксплуатаце дІалургъя Аргун - гІалий тІа хьалъяь дени-буси 17,5 эзар кубически метр Іоуха хий мощность йола очистни сооруженеш.

БІарчча республика хьанийцача, 6,5 эзар тонн кІезигагІа хилийта лаьрхІад плана тІа стационарни источникаша фо бІехдеш йола зенера веществаш.

Іалам лорадеш йола гІишлош хьалъярга дІаяхийта лаьрхІад 10,61 млн. сом капитальни вложенеш. Цул совгІа, хин ресурсаш лораярен лерттІа пайда эцарен духьа а хиш дехкаш йолча системана реконструкци ярен хиш дехкача лаьтташта капитальни планировка ярен духьа а дІаяхийта лаьрхІад кхы а 14,7 млн. сома госкапвложенеш.

1990 шера дІахо хьоргда Грозни - гІалийтІара биологически очистни станци шеръяра. СаьмуІашкарча консервни завода, республика Госагропрома, «Грозавтотехобслуживанен» механически мойка, очистни сооруженеш тоаяра балхаш, иштта Фарта яха хин бердаш чІоагІдара балхаш. ДІадоладергда мехкдаьтта продуктех Шолжа цІендеш йолча искусственни сооруженей хьалхарча аргІа Грозний-гІалийтІарча Чичерина улицагІарча догІан канализацеи очистни сооруженеш хьалъяра балхаш.

Министрий Совето а Іалам лоарадара комитето а чІоагІбаргба Іалам лорадара объекташ дІайолаялийтарахи цар овсарле лакхъярахи йола планови заданеш кхоачашъяра беш бола тІахьожам.

1990 шерарча плана проекта тІа лаьрхІад республика предприятейи организацейи внешнеэкономически бувзамаш дІахо а дегІадоаладе. СССР внешнеэкономически бувзамий Министерствос регистраци яьй вай республикерча 23 предприятеней кооперативаи, царга инофирмашца духхьалара бувзамаш леладайтара. Капиталистически мехкашцара Іилман-технически гІулакхаш леладелга керттерча даькъе дІахьоргда валюта йоацача ларда тІа.

Республике болх дІахо хьоргба «Цета» яхача Юго - славо - советски организацеи «Хайтак» яхача советско - американски предприятеи. СаьмуІашка хьалъе йолаергъя Китайски Халкъа Республика гІонца еш йола кирпични завод, Грозне хьалъе лаьрхІад итальянпашца цхьана еш йола мебельни предприяти, агропромышленни комплексо турецки фирмаца переговораш ю Грозне перерабатывающи предприяти хьалъяра хьакъехьа. Экспортни поставкаш шеръяра болх дІахьоргба республикерча предприятеша.

НГІАССР Министрий Совето Лакхехьарча Советагара дех 1990 шера йола республика экономическии социальнии дегІаяра Паччахьалкхен плана проект чІоагІъяр. Бакъда, плана тІехь беш бола болх цунца чакхбаргбац. Из чІоагІъяьчул тІехьагІа предприятеш декхарийла я хІанз укх сахьате йолча хана дІахьош бола поставщикаштеи потребителаштеи юкъе боахама договораш оттаяра болх чакхбаккха.

Вайна гуш да, кхы а къоаста ца деш дешаш хилар. Уж белгалдаьха да республика Лакхехьарча Совета массазарча комиссей заключене тІа. Хетаргахьа, дІахо плана проект а бюджет а ювцача хана увттадергда уж. Республика правительствос дІахо хьоргба цар тІа беш бола болх, хІаьта, депутаташа хьал а лоацаш, къестадергда уж дешаш планаш увттаеча хана.

(Сессех йола материалаш дІахо кепатохаргья).

ТІАДОАГІАЧА ШЕРА ЧОТАГІА

Самофинансированен йиззача хозрасчетен кердача системагІа къахьегача Старогрозненски бурув тохара балхий управлене бурувдеттараша къаьстта дика болх бу пятилетка диълагІча шера. Из тамаш а яц; хІана аьлча, бухсоццаш балха тІа хьахулачунга хьежжа алапеш нийдеча лаьттан ченаш техкараша тІа-тІа дикагІа пайда ийбу балха ханахи буровой станокехи. Цудухьа денгара денга тоалу цар дерригa технико-экономически хьокхамаш а. Ер шу доладелча денз хІанзлехьа диъ эзар метр гаргга бурув а теха; тІеххоачашъяьй цар шера план. Бурув тохача пайда эцаш йола балха ха 88,4 процентага дІакхоачаьй цар. Из бокхха толам ба.

Къахьегама овсарле лакхъяра паччахьалкхен план 16,7 процент гаргга тІеххоачашъяьй УБР коллективо. Духхьал из лакхъяра чотагІа техад цо планал совгІа укх шера мел теха бурув. Юкъера лаьрхІача хІара бетта цхьан станокаца бурув тохара коммерчески сухала задани а 115,4 процент кхоачашъяьй цо. Бурувдеттарий балха тІа керттерча хьокхамех лоархІаш ба из.

Шоай декхараш хадданза дизза кхоачашдеш йола бригадаш кІезига яц бурув тохара балхий управлене. Дерригача технико-экономически хьокхамий план ханал дукхха хьалха кхоачашъярах рапорт деннад укхазарча бархІ буровой коллективо. Царна юкъе а башха-дика производственни толамаш доахачарех я Гусев Александр Ивановича кулгалдеча бригада коллектив. Кхо бутт совгІа ха я унх шера план кхоачаш а яь, тІадоагІача шера чотагІа из къахьегаш йола. Цул дукха тІехьаюсаш яц буровой начальника Золотарев Виктор Степановича кулгалдеч бригада коллектив а. Цо хІанзлехьа шера планал совгІа 350 метр гаргга бурув техад. Шера заданел тІех 130 метр гаргга бурув а теха, тІадоагІача шера февраль бетта чотагІа болх беш я Баталов Мады, Кацман Владимир, кхыбараш керте латтача буровой коллективаш.

К. БАШИРОВ.

ТАРОНАШ ЛЕХАШ

Укх деношка тхо хилар Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза шурий комплексе. Новкъа хеташ дийцар, дукха ха йоаццаш цу комплексе балха венача заведующе Ганиев Назира шийна хеттача тайпара шура дІаялара план кхоачашъе вІаштІехь ца даларах. Района дуккхача боахамий санна, Назира кулгалдеча ферме а да бруцеллез а туберкулез а яха лазараш дола доахан. Цу доахангара шура яккхара гІулакх лакхлац, мел дика кхоабе а доал дой а. Белгалдаккха доагІа хьайбаш чулатта фермаш цІена а лостам болаш а хилар.

Комплексе чуваьлча, эггара хьалха бІарг кхет яхьа экранах. Цига хьалтеха доал дика къахьегача хьайбаш леладерий цІераш а цар къахьегама хьокхамаш а тІадола плакат. Иштта йовза йиш я карарча шера кхоачашъе еза шурий план а. Итт бетта план 3300 тонн йолаш цар паччахьалкхенга дІаеннар 2550 тонн мара яц. Из кІезига я. Теша дог доагІа, цу боахама къахьегамхоша, шоай низ кхо ца беш, планаш кхоачашъеш толаме къахьегаргхиларах.

ЦаІ санна массава а боахама кулгалхо а хьайбаш леладер а оарцагІвала веза кхоачамбоацараш дІадахара, шура яккхара гІулакх алсамдаккхара. Белгалбаха беза, дуккхача шерашка дика къахьегаш, шоай декхараш кхоачашдеш бола доярказ, цар бехкагІа тІехьадисадац план кхоачашъяра гІулакх.

Царех я, дезала звеноцара доярка Борчашвили Этерия. Цо цу боахаме болх бу тхъаь пхиъ шу да. Массадолча шерашка къахьегама котало лелаеш хьайоагІа из. Укх шера дІабахача итт бетта планах хІара беттача Іаттагара 2420 килограмм шура яккха езача, цо яьккхар 2700 килограмм я. Цул дукхагІа шура яккха вІаштІехьдаьннад цун йиший Наташай, цо план 2420 килограмм йолаш, 2760 килограмм шура яьккхай. Наташас доярка йолаш болх бу а тоъала ха я. Цар къахьегама толамаш белгалдаьхад даьхено а боахама кулгалхоша а.

Л. ТУМГОЕВА.

Нохч-ГӀалгӀай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Указ

НОХЧ-ГӀАЛГӀАЙ АССР ХАЛКЪА ДЕПУТАТАШ ХАРЖАРА ОКРУЖНОЙ ХОРЖАМИЙ КОМИССЕШ ВӀАШАГӀЙОХКАРАХ

(ДӀахододар. Доладур №№ 145, 146, 148, 149 йолча «Сердало» газета тӀа).

№ 135 йола Нестеровски хоржамий округ

Амриев Хамид Османович, «Путь к коммунизму» колхоза председателан заместитель, КПСС Сунженски РК бюрогара.

Бабенко Ирина Васильевна, бухгалтер, «Путь к коммунизму» колхоза къахьегама коллективагара.

Бесчастная Валентина Александровна, «Путь к коммунизму» колхоза бухгалтер, ВЛКСМ Сунженски РК бюрогара.

Гейваронская Надежда Павловна, лабораторе зав., «Путь к коммунизму» колхоза къахьегама коллективагара.

Денисов Анатолий Иванович, «Путь к коммунизму» колхоза ревизионни комиссе председатель, агропромышленни комплекса болхлой профсоюза Сунженски райкома президиумгара.

Нечаев Василий Евдокимович, Нестеровскерча музея директор, тӀемен къахьегамен ветераний Сунженски районни совета президиумгара.

Цечоев Ахьмада Салман, механик, «Путь к коммунизму» колхоза къахьегама коллективагара.

Цечоев Махьмада Султангири, цеха начальник, Нестеровски консервни завода къахьегама коллективагара.

Чапиев Тайсама Йоакъап, гидротехник, «Путь к коммунизму» колхоза къахьегама коллективагара.

Хутиев Тархана Башир, водитель, «Путь к коммунизму» колхоза къахьегама коллективагара.

Шевцова Вера Анатольевна, мастер, Нестеровски лесничества къахьегама коллективагара.

№ 136 йола Орджоникидзевски хоржамий округ

Глазкова Зоя Алексеевна, «Победа» колхоза профкома председатель, «Сунжа» яхача агропромышленни объединене болхлой профсоюза райкома президиумгара.

Гусакова Любовь Николаевна, «Победа» колхоза детсада воспитатель, КПСС Сунженски РК бюрогара.

Малыхина Антонина Михайловна, ПУЖКХ экономист, ВЛКСМ Сунженски РК бюрогара.

Маркиев Мухарбика Муса, автошкола начальника дешара - производственни балха вола заместитель, ДОСААФ Сунженски автошкола къахьегама коллективагара.

Самодуров Иван Федорович, Сунженски нефтебаза механик, мехкдаьтта продукташа Ӏалашо яра Сунженски предприяте къахьегама коллективагара.

Спичинова Людмила Григорьевна, кочегар, Сунженски ПУЖКХ къахьегама коллективагара.

Оздоев ИбрахӀима Алик, фуражер, «Победа» колхоза къахьегама коллективагара.

Пузанов Валерий Михайлович, автошкола начальника дешара-кхетам балара балха вола заместитель, ДОСААФ Сунженски автошкола къахьегама коллективагара.

Успанова Маржан Халидовна, диспетчер, «Победа» колхоза къахьегама коллективагара.

Чапиев Ӏаьлий Султан, охрана начальник, Слепцовски хлебоприемни предприяте къахьегаман коллективагара.

Цечоева Салмана Макка, весовщица, «Сунженский» райпищекомбината къахьегама коллективагара.

№ 137 йола Серноводски хоржамий округ

Асхабов Рамзан Усманович, Ленина цӀерагӀча колхоза ВЛКСМ комитета секретарь, ВЛКСМ Сунженски РК бюрогара.

Алтамирова Кока Юсуповна, секретарь - машинистка, «Серноводск - Кавказский» курорта къахьегама коллективагара.

Алапаев Висир Джамуевич, инженер, Ленина цӀерагӀча колхоза къахьегама коллективагара.

Бахаев Адам Лукманович, керттера инженер, Ленина цӀерагӀча колхоза къахьегама коллективагара.

Байсунгурова Кульсум Хамидовна, юрист, «Серноводский» совхоза къахьегама коллективагара.

Дукаев Хамзат Абдулазимович, болхло, «Серноводский» совхоза къахьегама коллективагара.

Кагиров Беслан Харонович, водитель, Ленина цӀерагӀча колхоза къахьегама коллективагара.

Магоматова Майдат Аюповна, экономист, Ленина цӀерагӀча колхоза къахьегама коллективагара.

Сигаури Наудаш Мутусовна, «Серноводский» совхоза диспетчер, КПСС Сунженски РК бюрогара.

Тхостов Тимбулат Касбулатович, Серноводски сельхозтехникума преподаватель, тӀемен къахьегамен ветераний Сунженски районни совета президиумгара.

Успанова Хава Мовлатовна, Ленина цӀерагӀча колхоза профкома председатель, агропромышленни комплекса болхлой профсоюза Сунженски райкома президиумгара.

Хациев Иса Ахмедович, керттера экономист, Ленина цӀерагӀча колхоза къахьегама коллективагара.

Шамилев Заинди Махмудович, электрик, Ленина цӀерагӀча колхоза къахьегама коллективагара.

№ 138 йола Троицки хоржамий округ

Бессонова Любовь Михайловна, 19-ча партсъезда цӀерагӀча колхоза консервни цеха лаборант, КПСС Сунженски РК бюрогара.

Бирюкова Татьяна Васильевна, ревизионни комиссе председатель, 19-ча партсъезда цӀерагӀча колхоза къахьегама коллективагара.

Долженко Алексей Михайлович, лор, Троицки участкови больница къахьегама коллективагара.

Касьянова Татьяна Михайловна, библиотекарь, Троицки бархӀ шера дешара школа къахьегама коллективагара.

Коржов Александр Николаевич, 19-ча партсъезда цӀерагӀа колхоза инженер, КПСС Сунженски РК бюрогара.

Карамушкина Любовь Геннадиевна, 19-ча партсъезда цӀерагӀа колхоза ВЛКСМ комитета секретарь, ВЛКСМ Сунженски бюрогара.

Латыров Хьажбикара Гирихан, скотник, 19-ча партсъезда цӀерагӀча колхоза къахьегама коллективагара.

Соколов Станислав Михайлович, хьехархо, Троицки юкъерча школа къахьегама коллективагара.

Чечерин Валерий Иванович, 19-ча партсъезда цӀерагӀча колхоза зоотехник, агропромышленни комплекса болхлой профсоюза Сунженски райкома президиумгара.

Грязнова Любовь Борисовна, лабораторе зав., 19-ча партсъезда цӀерагӀча колхоза къахьегама коллективагара.

Соколова Галина Викторовна, Троицки юкъерча школа хьехархо, халкъа образоване болхлой профсоюза Сунженски райкома президиумгара.

Урус-Мартановски район

№ 139 йола Алхазуровски хоржамий округ

Адуев Исмаил Абдурахманович, гаража зав., «Труд» совхоза къахьегама коллективагара.

Ахмадов Кюри Лечиевич, керттера агроном, «Труд» совхоза къахьегама коллективагара.

Ахмадова Таиса Хамисовна, Алхазуровски юкъерча школа секретарь - машинистка, халкъа образованен Ӏилман болхлой профкомий председателийн профорганизаторийн советагара.

Батаев Зелимхан Яхьяевич, вокхагӀвола инженер, Мичурина цӀерагӀча совхоза къахьегама коллективагара.

Бетерсханов Абубакар Мустапаевич, механик, «Труд» совхоза къахьегама коллективагара.

Висаева Шумист Дениевна, бухгалтер, Мичурина цӀерагӀча совхоза къахьегама коллективагара.

Гажаева Совдат Эмишевна, кассир, «Труд» совхоза къахьегама коллективагара.

Гажаев Эмин Исмаилович, шофер, «Труд» совхоза къахьегама коллективагара.

Ескиев Саид Шамсудинович, зоотехник, Мичурина цӀерагӀча совхоза къахьегама коллективагара.

Муцалов Иса Мусаевич, шофер, «Труд» совхоза къахьегама коллективагара.

Муцалова Сепият Ахмедовна, лаборант, Алхазуровски юкъерча школа коллективагара.

Петрова Надежда Николаевна, Алхазуровски юкъерча школа хьехархо, КПСС Урус-Мартановски РК бюрогара.

Усманов Аслан Гениевич, «Труд» совхоза ВЛКСМ комитета секретарь, ВЛКСМ Урус-Мартановски РК бюрогара.

140 йола Алхан-Юртовски хоржамий округ

Бересанов Марсель Умарович, «Красноармейский» совхоза ВЛКСМ комитета секретарь, ВЛКСМ Урус-Мартановски РК бюрогара.

Байбатыров Умар Шитаевич, Алхан-Юртарча № 1 йолча юкъерча школа хьехархо, халкъа образованен Ӏилман болхлой профкомий председателийн профорганизаторийн советагара.

Гончар Раиса Леонидовна, дьакхарч лелаер, «Красноармейский» совхоза къахьегама коллективагара.

Джамалдаев Ширвани Солтахмедович, хьехархо, Алхан-Юртарча № 3 йолча юкъерча школа коллективагара.

Джамбекова Сацита Аладиновна, профкома председатель, «Красноармейский» совхоза къахьегама коллективагара.

Межидов Магомед Абдулхамидович, тракторист, «Красноармейский» совхоза къахьегама коллективагара.

Сагаев Сапи Нунаевич, механик, «Красноармейский» совхоза къахьегама коллективагара.

Садулаев Амарбек Майрбекович, болхло, «Красноармейский» совхоза къахьегама коллективагара.

Уматтериев Ваха Магомедович, тракторист, «Красноармейский» совхоза къахьегама коллективагара.

Хамидова Тонта Борисовна, бухгалтер, «Красноармейский» совхоза къахьегама коллективагара.

Шахмурзаев Хаважи Магомедович, агроном, «Красноармейский» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Юнусов Ибрагим Адланович, тракторист, «Красноармейский» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Юшаев Мовлат Вахаевич, «Красноармейский» совхоза комбайнер, КПСС Урус-Мартановски РК бюрогара.

№ 141 йола Советски хоржамий округ

Абаев Салман Абубакарович, кассир, райбыткомбината къахьегама коллективагара.

Горчханова Махьмада Марет, парикмахер, райбыткомбината къахьегама коллективагара.

Дакаев Лом-Ӏаьла Алхазурович, шофер, «Горец» совхоза къахьегама коллективагара.

Кагиров Докка Абдул-Азимович, районни культура ЦӀен директор, Урус-Мартановски районни культура отдела коллективагара.

Мазаев Сулейман Султанович, инженер, РУС къахьегама коллективагара.

Магомадов Султан Махмудович, райбыткомбината склада зав., КПСС Урус-Мартановски РК бюрогара.

Махмуджанова Роза Магомедовна, Урус-Мартанерча № 4 йолча юкъерча школа хьехархо, халкъа образованен Ӏилман болхлой профкомий председателийн профорганизаторийн советагара.

Мусаева Тамара Вахаевна, хьехархо, Урус-Мартанерча № 4 йолча юкъерча школа коллективагара.

Очерхаджиева Яха Качаевна, оператор, РУС къахьегама коллективагара.

Хадукаева Малика Джунидовна, Урус-Мартанерча № 4 йолча юкъерча школа хьехархо, ВЛКСМ Урус-Мартановски РК бюрогара.

Шовхалова Петимат Усамовна, экономист, райбыткомбината къахьегама коллективагара.

Эльбиева Халипат Абдулаевна, начальника зам. РУС къахьегама коллективагара.

Эльмурзаев Зайнди Эльмурзаевич, хьехархо, Урус-Мартанерча № 4 йолча юкъерча школа коллективагара.

№ 142 йола Гехински хоржамий округ

Амирханова Разет Хасановна, хьехархо, Гехи яхача юртарча № 4 йолча юкъерча школа коллективагара.

Астамирова Зина Ахмедовна, бухгалтер, Гехински юртсовета коллективагара.

Виситаева Марьям Баудиновна, «Гехинский» совхоза гидротехник, КПСС Урус-Мартановски РК бюрогара.

Гайсултанова Зара Мусаевна, бухгалтер, «Гехинский» совхоза къахьегама коллективагара.

Дидаев Ӏайнди Джабраилович, школа директор, Гехи яхача юртарча юкъерча школа коллективагара.

Дукаев Иса Бахаевич, Гехи яхача юртарча № 2 йолча бархӀ шера дешара школа директор, халкъа образованен Ӏилман болхлой профкомий председателийн профорганизаторийн советагара.

Заурбекова Фуртки Увайсовна, йоккхагӀйола медсестра, Гехи яхача юртарча участкови больница къахьегама коллективагара.

Зинаева Луиза Эльсиевна, Гехи яхача юртарча участкови больница медсестра, ВЛКСМ Урус-Мартановски РК бюрогара.

Кадыров Сайд-Магомед Габарович, хьехархо, Гехи яхача юртарча № 3 йолча юкъерча школа коллективагара.

Саралиев Руслан Бексолтович, слесарь, «Гехинский» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Тимиргаев Эльси Хамзатович, керттера лор, Гехи яхача юртарча участкови больница къахьегама коллективагара.

Хаджимурадов Селим Сайд-Эминович, слесарь, «Гехинский» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Янаркаев Магомед Салманович, директор, Гехински культура ЦӀен коллективагара.

№ 143 йола Гойтински хоржамий округ

Атабаева Яхита Висаевна, слесарь - машинистка, ГӀойтӀарча № 1 йолча юкъерча школа коллективагара.

Арсамирзаева Мадина Юсуповна, кабинета зав., «Солнечный» совхоза къахьегама коллективагара.

Ахмадов Рамзан Ширванович, механик, «Солнечный» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Исраилова Саминат Ӏаднановна, ГӀойтӀарча № 1 йолча бархӀ шера дешара школа хьехархо, халкъа образованен Ӏилман болхлой профкомий председателийн профорганизаторийн советагара.

Магомадова Зарема Исаевна, лаборантка, ГӀойтӀарча № 2 йолча бархӀ шера дешара школа коллективагара.

Магомадова Татьяна Григорьевна, хьехархо, ГӀойтӀарча № 1 йолча юкъерча школа коллективагара.

Оздамиров Ахма Магомедович, тракторист, «Солнечный» совхоза къахьегама коллективагара.

Сусаев Салих Таусович, бригадир, «Солнечный» совхоза къахьегама коллективагара.

Ташаева Зарема Баудиновна, ГӀойтӀарча библиотека библиотекарь, ГӀойтӀарча харжархой собранегара.

Цабаев Ахьмад Хамзатович, бригадира гӀонча, «Солнечный» совхоза къахьегама коллективагара.

Цабаева Хенист Сагитовна, ВЛКСМ комитета секретарь, «Солнечный» совхоза къахьегама коллективагара.

Яхьяев Сулейман Султанович, «Солнечный» совхоза профкома председатель, КПСС Урус-Мартановски РК бюрогара.

Яшуркаев Муса Исаевич, бригадир, «Солнечный» совхоза къахьегама коллектива советагара.

№ 144 йола Горски хоржамий округ

Абросимова Айза Салмановна, инженер, Урус-Мартановски киносета болхлой къахьегама коллективагара.

Алибасов Леонид Магомедович, райисполкома социальни Ӏалашон отдела зав. КПСС Урус-Мартановски РК бюрогара.

Ахмадов Хьамзат Ахмедович, инженер, «Горец» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Закриев ЯрагӀи Закриевич, лаборант, Урус-Мартанерча № 7 йолча юкъерча школа коллективагара.

Идрисов Якуб Хасмагомедович, керттера лор, районни ветстанце къахьегама коллективагара.

Калиниченко Любовь Федоровна, № 6 йолча Урус-Мартановски юкъерча школа хьехархо, халкъа образованен Ӏилман болхлой профкомий председателийн профорганизаторийн советагара.

Кушагов Зайнди Сандович, тракторист, «Горец» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Майсултанова Зулпа Ибрагимовна, хьехархо, № 7 йолча Урус-Мартановски юкъерча школа коллективагара.

Садаев Цикуль, тракторист, «Горец» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Садулаева Мадина Усамовна, хьехархо, Урус-Мартанерча № 7 йолча юкъерча школа коллективагара.

Сулейманов Мохади, шофер, «Горец» совхоза къахьегама коллективагара.

Чурчаева Ӏайна Мохма-Алиевна, завуч, Урус-Мартанерча № 7 йолча юкъерча школа коллективагара.

Эржапова Разет Салмановна, хьехархо, Урус-Мартанерча юкъерча школа коллективагара.

№ 145 йола Мартан-Чуйски хоржамий округ

Ажаев Ӏумар, кочегар, межлесхоза къахьегама коллективагара.

Астемирова Луиза Андарбековна, «Урус-Мартановский» совхоза секретарь-машинистка, ВЛКСМ Урус-Мартановски РК бюрогара.

Бекбулатова Зоя Саралиевна, Тангински юкъерча школа хьехархо, халкъа образованен Ӏилман болхлой профкомий председателийн профорганизаторийн советагара.

Джамбулатов Муса, тракторист, «Горец» совхоза къахьегама коллективагара.

Маашева Зулай Есмагомедовна, завуч, Тангински юкъерча школа къахьегама коллективагара.

Маашев Абдрахман Межиевич, склада зав., «Урус-Мартановский» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Магомадова Кайпа, арендатор, «Урус-Мартановский» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Кунгаев Виса Умарович, бригадир, «Урус-Мартановский» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Тайсумов Ваха Магомедович, бригадир, Горец» совхоза къахьегама коллективагара.

Темирбулатова Тамара, доярка, «Горец» совхоза къахьегама коллективагара.

Хеджалиев Хасан Ахмедович, «Горец» совхоза агроном, КПСС Урус-Мартановски РК бюрогара.

Халидова Айсат Магомадовна, лаборантка, Мартан-Чуйски юкъерча школа коллективагара.

Шамсудинов Хамзат Адамович, завхоз, Тангински юкъерча школа къахьегама коллективагара.

№ 146 йола Зареченски хоржамий округ

Автаев Хизар, участка заведующи, газучастка къахьегама коллективагара.

Бачаев Леча Халаевич, отдела зав., районо къахьегама коллективагара.

Бачаев Муса Усамович, тракторист, «Горец» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Габзаева Роза Лечаевна, хьехархо, Урус-Мартанерча № 3 йолча юкъерча школа коллективагара.

Дагаева Гулаз Салмановна, хьехархо, Урус-Мартанерча № 4 йолча юкъерча школа коллективагара.

Дакаева Зинаида Адиевна, хьехархо, Урус-Мартанерча № 4 йолча юкъерча школа коллективагара.

Дидаев Асламбек, райпищекомбината экономист, ВЛКСМ Урус - Мартановски РК бюрогара.

Ибахаджиева Зайнап Салмановна, болхло, райпищекомбината къахьегама коллективагара.

Магомадов Гелани Тагирович, хьехархо, Урус-Мартанерча № 3 йолча юкъерча школа къахьегама коллективагара.

Тимирбиев Ахмед, склада зав., «Горец» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Умхаев Хамзат Салманович, Урус - Мартанерча № 1 йолча юкъерча школа хьехархо, халкъа образованен Ӏилман болхлой профкомий председателийн профорганизаторийн советагара.

Юнаев Арби Абу-Муслимович, райкиносета киномеханик, КПСС Урус-Мартановски РК бюрогара.

Эстемиров Джамалайл, электросварщик, райпищекомбината къахьегама коллективагара.

№ 147 йола Урус-Мартановски хоржамий округ

Ахмадова Раиса Мухадиновна, хьехархо, Урус-Мартанерча № 3 йолча юкъерча школа коллективагара.

Ахмадов Зайнди Хамидович, Урус-Мартанерча № 3 йолча юкъерча школа хьехархо, халкъа образованен Ӏилман болхлой профкомий председателийн профорганизаторийн советагара.

Булчаев Нурди Джамалдинович, инспектор, районо коллективагара.

Бахаев Шаму Магомед-Адиевич, механик, «Горец» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Гадаев Султан Хусаинович, инспектор, Урус-Мартановски района культура отдела коллективагара.

Горчханова Султана Елизавета, хьехархо, Урус-Мартанерча № 3 йолча юкъерча школа коллективагара.

Кадыров Иса Мовтаевич, тракторист, «Горец» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Келематов Юнус Абдаевич, ферма зав., «Горец» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Керимова Сацита Усамовна, инспектор, социальни Ӏалашон районни отдела коллективагара.

Кубаев Лем-Али Бай-Алиевич, тракторист, «Горец» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Сургуева Луиза Якубовна, хьехархо, Урус-Мартанерча № 3 йолча юкъерча школа коллективагара.

Хасаева Лулаш Усамовна, хьехархо, Урус-Мартанерча № 3 йолча юкъерча школа коллективагара.

Устарханов Якуб Ядаевич, «Горец» совхоза бригадира гӀонча, КПСС Урус-Мартановски РК бюрогара.

№ 148 йола Шалажински хоржамий округ

Альбухаева Дагман Магомедовна, хьехархо, Шалажерча № 2 йолча юкъерча школа коллективагара.

Амирханова Лиза Дикаевна, «Плодсемпром» объединене отделене болхло, ВЛКСМ Урус-Мартановски РК бюрогара.

Атабаев Али Дашаевич, пенсионер, Шалажерча харжархой собранегара.

Бунгуева Хавади Баудиновна, болхло, «Промсемпром» объединене отделене къахьегама коллективагара.

Джабраилов Эльбек Алиевич, мастер, райзаготконтора къахьегама коллектива советагара.

Мансурова Райхан Минигужиевна, хьехархо, Шалажерча № 1 йолча юкъерча школа коллективагара.

Сандов Алха Абдулович, Шалажерча № 2 йолча юкъерча школа хьехархо, халкъа образованен Ӏилман болхлой профкомий председателийн профорганизаторийн советагара.

Самбаева Елизавета Эйсхановна, «Гехинский» совхоза болхло, КПСС Урус-Мартановски РК бюрогара.

Сулиманов Ома Ибрагимович, болхло, райзаготконтора къахьегама коллектива советагара.

Хажмурадов Алтан Баудинович, шофер, «Плодсемпром» объединене отделене къахьегама коллективагара.

Эрзнукаев Хамзат Абубакарович, хьехархо, Шалажерча № 1 йолча юкъерча школа коллективагара.

№ 149 йола Рошни-Чуйски хоржамий округ

Базаев Чима Айдаевич, кузнец, «Гехинский» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Барзаева Дугархан Матуевна, хьехархо, Рошни-Чура № 2 йолча юкъерча школа коллективагара.

Бакаев Идрис Мовлаевич, Рошни-Чурча № 1 йолча юкъерча школа хьехархо, халкъа образованен Ӏилман болхлой профкомий председателийн профорганизаторийн советагара.

Висаитова Зура, свекловод, «Гехинский» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Газмагомадова Эсила Салаудиновна, быта цӀен зав., Рошни-Чурча харжархой собранегара.

Далаева Айзан Ахмедовна, доярка, «Гехинский» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Зулаева Румиса Салаудиновна, Рошни-Чурча № 2 йолча юкъерча школа секретарь-машинистка, ВЛКСМ Урус-Мартановски РК бюрогара.

Кагерманов Сайдали Хож-Ахмедович, «Гехинский» совхоза комбайнер, КПСС Урус-Мартановски РК бюрогара.

Чараева Тамара Магомедовна, Рошни-Чуйски юртсовета кассир, Рошни-Чурча харжархой собранегара.

Чергизова Лайла Яхниевна, хьехархо, Рошни-Чурча № 1 йолча юкъерча школа коллективагара.

Элембаев Ваха Элибаевич, тракторист, «Гехинский» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Эльмурзаева Мадинат Абдул-Азимовна, хьехархо, Рошни-Чурча № 2 йолча юкъерча школа коллективагара.

Юсупов Эдильбек Харонович, хьехархо, Рошни-Чурча № 2 йолча юкъерча школа коллективагара.

Шалински район

№ 150 йола Автурински хоржамий округ

Абазов Сайди Сулимович, классал арахьарчеи школал арахьарчен балха организатор, № 2 йолча Автурински юкъерча школа коллективагара.

Безиева Сацита Сайдмагомедовна, № 2 йолча Автурински юкъерча школа хьехархо.

Дениьлханова Камета Исмаиловна, «Автуринский» совхоза болхло, КПСС Шалински РК бюрогара.

Дудаева Петимат Хажбекаровна, пионервожатая, Автурински бархӀ шера дешара школа коллективагара.

Закриев Шарпудин Шомстиевич, «Автуринский» совхоза профкома председатель, агропромышленни комплекса болхлой профсоюза Шалински райкома президиумгара.

Идрисова Дагман, доярка, «Автуринский» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Лепиева Айнет Хасмагомедовна, делопроизводитель, Автурински бархӀ шера дешара школа къахьегама коллективагара.

Махаджиев Махмуд Махаджиевич, хьехархо, № 2 йолча Автурински юкъерча школа коллективагара.

Саловатов Руслан Керимсултанович, завуч, № 2 йолча Автурински юкъерча школа коллективагара.

Тарамов Руслан Султанович, шофер, «Автуринский» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Цакаев Насруди, механизатор, «Автуринский» совхоза къахьегама коллектива советагара.

№ 151 йола Аллероевски хоржамий округ

Даудов Хасан Мовладиевич, хьехархо, Аллероевски юкъерча школа коллективагара.

Джанаев Рамзан Майрбекович, хьехархо, Аллероевски бархӀ шера дешара школа коллективагара.

Идрисов Нурди Рамзанович, «Искра» совхоза агроном, агропромышленни комплекса болхлой профсоюза Шалински райкома президиумгара.

Каимов Ильяс Яхьяевич, хьехархо, Центроевски юкъерча школа коллективагара.

Касумов Абу-Усман Шаруевич, хьехархо, Центароевски юкъерча школа коллективагара.

Садулаев Руслан Тохтобиевич, хьехархо, Центароевски бархӀ шера дешара школа къахьегама коллективагара.

Сайдуллаев Мовсар Шомстиевич, бригадир, «Искра» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Таймасханов Хусейн Султанович, бригадир, «Искра» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Чакаев Лом-Али Сайд-Альвиевич, хьехархо, Аллероевски юкъерча школа коллективагара.

Эльбиева Хеди Абуевна, йоккхагӀйола пионервожати, Аллероевски бархӀ шера школа коллективагара.

Юнусов Алавди, слесарь, «Искра» совхоза къахьегама коллектива советагара.

№ 152 йола Аргунски хоржамий округ

Абдурашидова Хавани Малиновна, № 3 йолча Аргунски юкъерча школа йоккхагӀйола пионервожати, халкъа образованен Ӏилман болхлой профсоюза Шалински райкома президиумгара.

Агиерзаев Эли Алиевич, кооператива председатель, «Бахам» яхача кооператива къахьегама коллективагара.

Дакуев Эльман, ЖЭУ начальник, ПУЖКХ къахьегама коллективагара.

Завриев Ильман Имранович, «Московский» совхоза весовщик, ВЛКСМ Шалински РК бюрогара.

Кагирхаджиев Муса Хасанович, отдела начальник, ПУЖКХ къахьегама коллективагара.

Мурадова Раиса, товаровед, Аргунски горпо къахьегама коллективагара.

Нуридов Рамзан Ахмедович, Аргунски горисполкома инструктор, КПСС Шалински РК бюрогара.

Солтахмадов Абу, вокхагӀвола продавец, Аргунски горпо къахьегама коллективагара.

Юсупов Ширвани Кюриевич, бригадир, «Пищемаш» Аргунски завода къахьегама коллективагара.

№ 153 йола Кутузовски хоржамий округ

Абрасимовский Леонид Трофимович, бувзама техник, «Грозненский» мясокомбината къахьегама коллектива советагара.

Бараханова Джаврет Галаниевна, инженер, «Чечено-Ингушский» шекара совхоза къахьегама коллективагара.

Баштугов Айса Буртаевич, Аргунски горисполкома инструктор, госучрежденей болхлой профсоюза Шалински райкома президиумгара

Гераснева Хьава Абдулаевна, секретарь-машинистка, «Аргунское» ремонтно-транспортни предприяте къахьегама коллективагара.

Дадаев Минкаил Абдулхарипович, вокхагӀвола инженер, «Чечено-Ингушский» шекара завода къахьегама коллективагара.

Кужуева Роза Хусаиновна, «Пищемаш» завода ОТК контролер, ВЛКСМ Шалински райкома бюрогара.

Саранцева Елизавета Васильевна, «Грозненский» мясокомбината болхло, тӀемен къахьегамен ветераний Шалински районни совета президиумгара.

Тесаева Луиза Ахматовна, воспитатель, Аргунски СПТУ-29 къахьегама коллективагара.

Топилина Нина Константиновна, инженер, «Аргунводпром» объединене къахьегама коллектива советагара.

№ 154 йола Гагарински хоржамий округ

Агуев Ибрагим Алиевич, Аргунски горисполкома вокхагӀвола бухгалтер, госучрежденей болхлой профсоюза Шалински райкома президиумгара.

Байсултанов Дауд Матиевич, завуч, № 4 йолча Аргунски юкъерча школа коллективагара.

Бахал Василина Ивановна, хьехархо, № 2 йолча Аргунски юкъерча школа коллективагара

Кагирова Марха Султановна, энтомолога гӀонча, Аргунски СЭС къахьегама коллективагара.

Орцуева Роза Галгиевна, Аргунски СПТУ-29 мастер, ВЛКСМ Шалински РК бюрогара.

Панкин Владимир Степанович, «Аргунводпром» объединене электромонтер, КПСС Шалински РК бюрогара.

Сидоркина Пелагея Алексеевна, ветконтролер, «Грозненский» мясокомбината къахьегама коллектива советагара.

Тимирсултанов Наид Геримсултанович, директор, № 2 йолча Аргунски юкъерча школа коллективагара.

Хатаева Зура Имрановна, санитарни лора гӀонча, Аргунски СЭС къахьегама коллективагара.

Шуганов Леча Абдурашидович, продавец, Аргунски горпо къахьегама коллективагара.

Эдилов Карван Адамгериевич, Аргунски горисполкома ВУС начальник, госучрежденей болхлой профсоюза Шалински райкома президиумгара.

№ 155 йолча Бачи-Юртовски хоржамий округ

Абуева Зара Илисхановна, завуч, № 2 йолча Бачи-Юртовски юкъерча школа коллективагара.

Асвадов Рамзан Шадидович, завуч, Бачи-Юртовски учебно-производственни комбината къахьегама коллективагара

Батагаев Юсуп Абдулкахирович, Куйбышева цӀерагӀча совхоза комсомола комитета секретарь, ВЛКСМ Шалински РК бюрогара.

Бахалаев Салавди Хашуевич, Куйбышева цӀерагӀча совхоза водитель, КПСС Шалински РК бюрогара.

Билалова Тагус Ширвановна, повар, Куйбышева цӀерагӀча совхоза къахьегама коллективагара.

Малюкова Любовь Ивановна, хьехархо, № 2 йолча Бачи-Юртовски юкъерча школа коллективагара.

Межидов Вахаб Хумайдович, Куйбышева цӀерагӀча совхоза керттера инженер, агропромышленни комплекса болхлой профсоюза Шалински райкома президиумгара.

Техиев Бувайсри, хьехархо, № 1 йолча Бачи-Юртовски юкъерча школа коллективагара.

Цициев Хусейн Дарданлович, отделене управляющи, Куйбышева цӀерагӀча совхоза къахьегама коллективагара.

Чонкаров Абдулвахид Андиевич, хьехархо, № 1 йолча Бачи-Юртовски юкъерча школа коллективагара.

Якубов Хамзат Ширваниевич, мастер, Бачи-Юртовски учебно-производственни комбината къахьегама коллективагара.

№ 156 йола Герменчукски хоржамий округ

Байтаева Зулай, болхло, «Шалинский» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Бангаева Рашан Лабазановна, Герменчукски юххьанцарча школа хьехархо, Герменчукски юххьанцарча школа коллективагара.

Дандаева Петимат Имрановна, хьехархо, Герменчукски юххьанцарча школа коллективагара.

Исаев Адхазур Хамзатович, хьехархо, Белгатоевски юкъерча школа къахьегама коллективагара.

Исаков Паша Сахабович, «Шалинский» совхоза агроном, КПСС Шалински РК бюрогара.

Махметхаджиев Ахмед Махметхаджиевич, хьехархо, Герменчукски юкъерча школа коллективагара.

Сулейманов Шамхан Романович, хьехархо, Белгатоевски юкъерча школа коллективагара

Чукаев Абдулхамит, «Шалинский» совхоза болхло, агропромышленни комплекса болхлой профсоюза райкома президиумгара.

Шамилев Гилани Хусейнович, хьехархо, Герменчукски юкъерча школа коллективагара.

Шемильханов Харон, бригадира гӀонча, «Шалинский» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Шуаипов Абубакар Авганович, Белгатоевски юкъерча школа хьехархо, халкъа образованен Ӏилман болхлой профсоюза Шалински райкома президиумгара.

№ 157 йола Майртупски хоржамий округ

Багаева Тамара Васильевна, Майртупски юкъерча школа хьехархо, халкъа образованен Ӏилман болхлой профсоюза Шалински райкома президиумгара.

Векмурзаев Сайд-Махьмад Джебирович, Майртупски юртсовета исполкома военноучетни истола начальник, госучрежденей болхлой профсоюза Шалински райкомагара.

Бисултанов Ахьмад Абзаилович, хьехархо, Майртупски юкъерча школа коллективагара.

Висаев Арби Гагалович, хьехархо, Майртупски юкъерча школа коллективагара.

Идиев Султан Автаевич, бухгалтер, «Курчалоевский» совхоза къахьегама коллектива советагара.

Магомадова Хава Мовладиевна, лаборантка, Майртупски бархӀ шера дешара школа коллективагара.

Мидаева Хеди Ахмадовна, юртарча библиотека библиотекарь, Майртупски сельисполкома къахьегама коллективагара.

Решиев Леми Рукманович, бухгалтер, «Курчалоевский» совхоза къахьегама коллектива советагара

Усаев Бадруди Успаевич, хьехархо, Майртупски бархӀ шера дешара школа коллективагара.

Усаева Тамара, хьехархо, Майртупски юкъерча школа коллективагара.

Юсупов Хож-Ахьмад Хасанович, «Курчалоевский» совхоза шофер, агропромышленни комплекса болхлой профсоюза Шалински райкома президиумгара.

(Инстедоалар хургда).